

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20

za pol leta 120

za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis se ne vračajo; nehrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sarajevo 7.563, Zagreb 39.014, Praga in Dunaj 24.797.

Cene inseratov:

Enostopna petlinna vrsta mali oglasi po Din 1'50 in Din 2'—, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2'50, veliki po Din 3'— in 4'—, oglasi v uredniškem delu vrstica po Din 6'—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniški ponedeljka in dneva po prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Dr. Korošec o položaju.

Naš urednik je včeraj posetil dr. Korošca, ki se je vrnil iz Beograda, oziroma iz Zagreba ter imel z njim tale razgovor:

Ali ste res bili na povratku iz Beograda tudi v Zagrebu?

Bil. Govoril sem z dr. Trumbićem in s poslanci HRSS. Hotel sem v smislu tajnih sklepov širšega bloka v Beogradu obiskati v zaporih Radića in tovariše, zato sem se zglasil najprej pri njih branitelju dr. Trumbiću, kjer pa sem izvedel, da je še nemogoče priti do njih. Dr. Trumbić zatrjuje, da ni gradiva, na podlagi kojega bi se mogla in smela Radićeva stranka preganjati, in je poln zaupanja v bodočnost. Ne gre za krivdo ali nekrivdo, ampak za biti ali nebiti hrvaškega naroda, in staro in mlado bo bodoče preizkušnje z oduševljenjem in s sladko radostjo prenašalo, v zavesti, da trpi za svoje ljudstvo, za svojo domovino, pripovedoval mi je dr. Trumbić z zanosom, kakršnega še na njem nisem videl. Tudi pri nearetiranih Radićevih poslancih nisem naletel na potrnost, ampak nasprotno na samozavestno razpoloženje. Bivši disidenti, ki so tudi bili med njimi, odklanjajo sedaj tudi vsako misel na razkol ali secesijo. Vse smatra, da je prišla nova faza trpljenja hrvaškega naroda in vse hoče pomagati nositi novi križ.

Ali so pri Radiću našli dokumente, ki bi ga zares kompromitirali?

Vsi mi zatrjujejo, tudi med štirimi očmi, da ni drugih dokumentov razen onih, katere je Radić sam v »Slobodnem Domu« objavil in za katere je sedanja vlada že davno zala. Če bodo prišli še sedaj drugi dokumenti na dan, to niso Radićevi. Vse zaplenjeno gradivo se je odneslo v originalih v Beograd, kjer ga sedaj pregleduje jec in se še do danes ni vpslalo zagrebškemu sodišču. Zato se mora na dokumente, ki bodo v budoče objavljeni, gledati z veliko skepto. Kdor hoče, jim lahko verjame, kdor ne, pa ima tudi prav.

Ali Radićevcem ne bo onemogočeno voliti?

To se bo deloma že lahko razvidelo dne 14. januarja. Toda sedaj ni čas, se mučiti s takimi vprašanji. Sedaj je treba povsod dokončati volivne priprave, kakor jih zakon zahteva. Nikjer ne sme nastati zmešnjave. Na to se tudi danes ni več bati. Kar bo nadalje, na to pa se tudi že misli, a priznali mi boste, da o tem ne morem javno govoriti. Na vsak način dne 8. februarja bomo volivno bitko in to zmagovito!

Ali se ne more sedanja situacija še pred volitvami korenito spremeniti?

Nemogoče! Sedaj je treba v težave in trpljenje, in to v sredino notri! Situacija bi se mogla spremeniti samo, ako se napodi sedanja vlada ali pa ako se postavi nasilje proti nasilju. Prvo se ne bo zgodilo, drugega pa mi nečemo, ker smo nasprotniki vsakega nasilja. A kljub temu smo prepričani, da bomo dne 8. februarja državo osvobodili tiranov in pijavk ter ji vrnili mir, red in zakon. Nobeno nasilje do 8. februarja nas ne more omalodušiti, nasilje pomenja nam, a ne onim, kateri ga izvršujejo. Nasilja je samo treba beležiti, ona delujejo s svojo lastno dinamiko. Italija je mirna. Kralj, vojska, narod, ki so tam vsi proti Mussoliniju, mirno, brez protinasilja prenašajo fašizem. In vendar ni več delec dan, ko bo prišel obračun s fašizmom. Tudi pri nas ne bodo drevesa rastle v nebesa. A vsako nasilje je treba zapisati in razglasiti, da samo agitira proti nasilnikom in vsem, ki nasilje vzdržujejo.

Ali mislite, da bo v Sloveniji še hujše nasilje?

Verjetno. Toda škodilo nam ne bo. Slovensko ljudstvo zna, da bide sedaj bitko za svojo sedanjost in bodočnost, in bo vztrajalo v tej borbi. Tudi v nasilju je treba znati držati mero, da vpliva, a to mero je sedanja vlada že prekoračila. Kar je prestopilo k nasilnikom Pašiću, Pribičeviću in Žerjavu radi nasilja, je že pri njih. A mnogo, zelo mnogo jih je odstopilo. Samo na eno je treba paziti, da nasilniki ne zmešajo naših vrst zadnje dni z lažmi ali prevarami, n. pr. da je stranka razpuščena, da so kandidati zaprti, da ni naše škrinjice itd. Na take možnosti je treba volivce pripraviti. Dne 8. fe-

bruarja mora vse, kar je slovensko, k prvi škrinjici!

Ali bodo Radićevci v Sloveniji volili z nami?

Odklanjamo vsako agitacijo, da naj Radićevci sedaj volijo z nami, ker je Radić zaprt ali ker jim stojimo v borbi ob strani. To bi bilo grdo, bi ne bilo fair. Odločimo odklanjamo! Toda slovenske radićevce in republikance slej ko prej, če hočejo dobro slovenskemu narodu, vabimo, da volijo z

nami, ker to danes nujno zahteva slovenska stvar. Nihče ne bo vprašal, koliko ima Radićeva ali republikanska stranka glasov na Slovenskem, pač pa vsakdo, ali jih ima Slovenska Ljudska Stranka več ali manj kot zadnjič. Slov. Ljudska Stranka je danes slovenska stranka kat' eksoben. Njej je usoda ali čas ali kakor hočete reči, poverila v teh težkih dneh brigo in borbo za Slovenstvo, za slovenski jezik, slovensko zemljo in slovensko ljudstvo.

Kupčija med Mussolinijem in Ninčičem.

INTERESI SLOVENIJE ZOPET PRODANI

Beograd, 9. jan. (Izv.) Vedno napovo se slišijo v diplomatskih krogih trditve, da je dr. Ninčič pri svojem zadnjem obisku v Rimu sklenil z Mussolinijem dalekosežen sporazum. Italijanom se prepusti rapalska linija pri razmejitvi s Slovenijo, kar je na škodo Slovencev, in sprejme zahteva za eksploatacijo Windischgrätzovih žup po nekem italijanskem konzorciju. Razmejitve bi se naj končala šele po volitvah, v kar

so Italijani privolili. Sušak, oziroma Baroš in Reka bi naj tvorila eno pristanišče pod italijansko upravo, a našo sokontrolo. V Dalmaciji se vse opusti, kar bi moglo vznemirjati tamošnji italijanski element. Albanija se razdeli v dve interesni sferi, južni bi naj bil italijanski, severni naš. Glede ekspanzije proti Solunu ima naša država od strani Italije svobodne roke.

KOMENTARJI O SESTANKU OPOZICIONALNIH NAČELNIKOV.

Beograd, 9. jan. (Izv.) Ves dan se je danes govorilo o včerajšnjem sestanku načelnikov opozicionalnega bloka in se je temu sestanku pripisovala važnost z ozirom na vest, da so načelniki opozicionalnega bloka pri tej priliki sklenili dalekosežne ukrepe glede skupnega nastopa pri volitvah. Vendar pa o takih sklepih noben list ni še poročal. Drugi listi prinašajo obširne komentarje o komunističnem voditelju opozicionalnega bloka. V vseh drugih se smatra, da bo sestanek voditeljev opozicije v Zagrebu, ki bi se po zatrtjevanju nekaterih voditeljev vršil čez par dni, eden izmed najvažnejših dogodkov v predvolivni borbi.

PRIPJEVA PALAČA ZAPEČATENA.

Zagreb, 9. jan. (Izv.) Noč ob 6 je policija zapečatila Seljački dom (Prpićevo palačo).

PODVOJENA STRAŽA ZA RADIĆA.

Zagreb, 9. jan. (Izv.) Odkar je Stjepan Radić v zaporu, stražijo sodno poslopje orožniki, ki so postavljeni v poslopju in okoli njega. Ponoči je straža podvojena.

KOMUNISTIČNA LISTA ZA ZAGREB.

Zagreb, 9. jan. (Izv.) Včeraj je bila sodišču izročena kandidatska lista neodvisne delavske stranke Jugoslavije (komunisti) za zagrebško županijo. Nosilec je Ivan Krušel. Sodišče je listo potrdilo.

LISTA SRBSKE STRANKE.

Zagreb, 9. jan. (Izv.) Sodišču je bila danes izročena lista srbske stranke za zagrebško županijo. Nosilec je Mojsajlović.

IZJAVA POSLANCA SKRINJARJA.

Zagreb, 9. jan. (Izv.) Poslanec HRSS Skrinjar izjavlja v »Hrvatcu«, da ni in ni bil v nobeni zvezi niti z dr. Horvatom, niti z Jelžabetičem niti z dr. Lovrekovićem.

NENADEN SKOK DINARJA.

Beograd, 9. jan. (Izv.) V tukajšnjih krogih se mnogo komentira vest o nenadnem skoku dinarja v Curihu. Posebno v trgovskih krogih je bilo to abnormno skakanje dinarja sprejeto s skrbjo, ponekod celo s strahom. Bodočnost bo pokazala, kaj tiči za tem nenadnim skokom dinarja.

ROJSTNI DAN KRALJICE MARIJE.

Beograd, 9. jan. (Izv.) Današnji dan kot rojstni dan kraljice Marije se je slovesno proslavljalo. V stolni pravoslavni cerkvi se je vršila svečana služba božja, katere so se udeležili vsi tukaj nahajajoči se ministri, zastopniki vlade in drugi uradniki.

Finančna konferenca v Parizu.

London, 9. januarja. (Izv.) Reuter poroča iz Pariza, da so vsi udeležniki finančne konference odločili svoje delo čimbolj pospešiti. Upanje na dober uspeh konference je veliko. Ravno tako je tudi opra-

vičena nada, da se bo dalo z Ameriko doseči sporazum.

Pariz, 9. januarja. (Izv.) Finančni minister Clementel se je danes dolgo posvetoval s Churchillom. Francozi žele baje obnovitev znanega predloga lorda Curzona, po katerem bi Anglija tirjala od svojih dolžnikov le toliko, kolikor je sama dolžna Ameriki, namreč 14 in pol milijard zlatih mark.

Washington, 9. januarja. (Izv.) Uradne osebe izjavljajo, da so z doslej doseženimi uspehi na finančni konferenci zadovoljne.

Pariz, 9. januarja. (Izv.) Na današnji seji konference so zastopniki Romunije ugovarjali sklepu, da dobi Romunija le en odstotek reparacijskih dajatev.

Manifest opozicije in Mussolinijeva protipoteza: Volitve odgodene

Rim, 9. jan. Včeraj dopoldne so se sešli na plenarno zborovanje na Montecitorio vsi poslanci aventinskih parlamentarnih skupin. Predsedoval je posl. Di Cesaro, ki je prečital manifest na narod, katerega je bil prejšnji večer sestavil opozicijski vodilni odbor. Zbor je manifest odobrila z vzklikom. Vlada, ki je prvotno nameravala objavo manifesta prepovedati, se je kasneje premislila in objavo dovolila.

Manifest vzdržuje stališče moralnega vprašanja, brezobzirno obtožuje vlado zaradi zločinov in nasilja ter odklanja volitve pod njenim vodstvom. Manifest slove:

Začela se je končna faza v konfliktu med fašistovskim gospodstvom in deželo. Krinka ustavnosti in normalizacije je padla. Vlada tepta temeljne državne zakone; z nezasišano samovoljo duši svobodni glas tiska; zatira vsako združevalno pravico; mobilizira oborožene sile svoje stranke; preganja državljane in organizacije, dočim pušča nekaznovane pustošenja in požige, ki zadevajo njegove nasprotnike in ponižujejo Italijo pred kulturnim svetom. Vsa dežela je priča, da je pretveza, s katero opravičuje vlada te represalije, smešna laž. Nikaka zarota ne preti narodu, nikakega napada ni bilo na njegove zakone. Tisti, ki danes prezira ustavo, je vlada; tisti, ki se hoče odtegniti dolžnostim in sankcijam zakonov, je fašistovska oligarhija.

Aventin ni nikak punt in nikaka zarota; marveč odločen, neizprosni protest ljudskih zastopnikov, združitvi se po grozovitim režimskim umoru, edini in solidarni v svrhu najvišjega moralnega maščevanja in obrambe državljanov svobodin.

Vladni načelnik in njegovi najdrznejši pristaši opirajo svojo obrambo na namišljene pravice svoje revolucije. Toda na pravice revolucije se ne more sklicevati vlada, ki je zahtevala in prejela potrdilo ustavnega kralja, ki je iskala legitimacije

v celi vrsti parlamentarnih glasovanj in ki je sama priznala zaključek illegalistične akcije z amnestijo.

Dežela dobro razume, da vlada pod težo moralnega vprašanja nopenja vse moči, da uide osveti javnega mnjenja in zastavlja pot tistim, ki hočejo resnico in pravico. Spricho tega prizadevanja ne more imeti nobene vrednosti poziv ministrskega predsednika, ki bi se hotel sklicevati na člen 47. državne ustave. Saj bi o tem odločala preostala večina, njegova kultura, ki je svojo moralno čuvstvanje izdala že v slučaju posl. Giunte. Odprta ostaja samo še ena pot, ki se je prizadeti čimdalje tem bolj boje: moralno vprašanje odgovornosti posameznikov pred sodiščem.

Potem ugotavlja manifest, da je imela zločinska družba, ki je bila orodje za nasilja in umore, svoje gnezdo visoko gori na isti vladni, ki jo je dejansko tudi vzdrževala in branila. Sokrivci in pokrovitelji so bili med tistimi, ki so delili z Mussolinijem vsakdanji »grenki kruh oblasti« in med velikimi volivci parlamentarne večine. Kdor je obdolžen, da je rušil zakone, ne more biti obenem njihov varuh. Ta resnica preveva moralno vest Italijanov in deluje v političnem življenju z neodoljivo silo. Bitka o moralnem vprašanju je izvojevana in vlada se zamenja, da jo izpremeni v bitko materialne sile. Nasilje more zadeti posameznike in stranke, more zadušiti tisk, nikdar pa ne bo zadušila težjen kulturnega naroda. V izkušnjah dveh težkih let je dozorela sodba italijanskega ljudstva, ki je sedaj neomajna. Nazaj Italija ne pojde več. L. 1925. ni leto 1922.

Ako bi hotel kdo iskati rešitve sedanje krize v volitvah pod pokroviteljstvom sedanje vlade, izjavlja opozicija vnaprej, da bi to krizo poglajalo do skrajnega viška in bi nastale najtežje odgovornosti. Take volitve bi bile le nova potvorba narodove volje in spricho take predrzne namere bi postala celokupna dežela en sam Aventin.

Opozicija ve, da njena naloga še ni dovršena in se pripravlja, da jo izpolni do konca.

RAVNATELJ TISKOVNEGA URADA ODSTOPIL.

Rim, 9. jan. Včeraj je iz osebnih razlogov odstopil ravnatelj tiskovnega urada v ministrskem predsedstvu comm. Maffio Maffii. Njegov naslednik bo po vsej priliki comm. Emilio Severino.

VOLITVE ODGOĐENE.

Rim, 9. jan. Pod vtisom odločnih in neizprosni izjav aventinske opozicije v njenem manifestu, posebno pa spricho napovedbe, da se njeni pristaši ne bi udeležili volitev pod Mussolinijevo vlado, je Mussolini izpremenil svoje načrte in napovedal, da se odgodijo volitve na jesen ali pa tudi do leta 1926. Za to izjavo se je poslužil včeraj pogovora s posl. Torrejem. Svoj sklep utemeljuje Mussolini s tem, da ni mogoče izdelati potrebnih volivnih zavitev prej, nego v 6 mesecih. Ker sredi poletja še nikoli niso bile volitve, bi se mogli sklicati volivni odbori meseca novembra, a če ne bo neposredne potrebe, jih bo vlada odgodila tudi do 1. 1926.

PROGRAM ZA DOLGOTRAJNO PARLAMENTARNO ZASEDANJE.

Rim, 9. januarja. Po sporazumu med vlado in zborničnim predsedstvom, bo parlamentarna večina v sedanjem zasedanju rešila obsežen program. Dne 12. t. m. bo otvoritvena seja in naslednji dan izvoli večina novega zborničnega predsednika v osebi posl. Casertana. Dne 15. t. m. pa se začne razprava o volivni reformi, ki bo trajala približno teden dni. Nato bo večina rešila zakonska načrta o ženski volivni pravici v upravne zbornice in o novi upravni razdelitvi ter sprejela poročilo o vladnih zakonskih odlokih. Potem bo vlada preložila proračune za leto 1925—1926., ki bodo pa gotovi šele proti koncu tek. meseca; v tem bo zbornica prekinila svoje delo za približno 10 dni. Obenem s proračunom pride na dnevni red tudi tiskovni zakon.

VOLIVNA REFORMA — PLURALNI VOLIVNI SISTEM.

Rim, 9. januarja. Sinoči je parlamentarni odsek za volivno reformo izročil Mus-

soliniju nekatere izpreminjevalne predloge. Mussolini se je izjavil za takojšnjo uporabo pluralne volivne pravice in za strogo opredelitev določb o pasivni volivni pravici. Državni uradniki, armadni, mornariški, aeronavtiški in milični častniki morajo voliti med svojo službo ali parlamentarnim mandatom; oboje je nezdružljivo. — Pluralni volivni sistem naj bi temeljil na sledečih določbah: 1. Po en glas bodo imeli analfabeti in vsi drugi, ki nimajo pogojev za več glasov. 2. Po dva glasova bodo imele vse druge kategorije, ki plačujejo direktne davke ali odgovarjajo drugače zahtevanim pogojem; na splošno se more reči, da spadajo semkaj kategorije, ki so smele voliti pred uvedbo splošne in enake volivne pravice. 3. Po tri glasove ima omejeno število oseb: državni dostojanstveniki od 1. do 4. kategorije in zlate svetinje — vsega približno tisoč oseb.

NADALJNA PREGANJANJA

Rim, 9. januarja. V Genovi, Milanu, Bologni, Ravenni, Firenzah itd. so oblasti izvršile nadaljne mnogoštevilne hišne preiskave, zaprle celo vrsto krožkov in aretirale veliko število oseb. »Voce Republicane« v Rimu je suspendirana, firenški tednik kombatentski »Fanteria« je začasno prostovoljno nehal izhajati. Tudi »Avanti«, »Giustizia« in »Unita« niso izšli.

Rim, 9. januarja. (Izv.) »Nuova Paese« poroča, da prefekti prepovedujejo listom priobčevati ministrske odloke razun onih, ki jih ministrstva uradno objavljajo.

Rim, 9. januarja. (Izv.) Oddelek karabinijerjev je na povelje senatne preiskovalne komisije v Novari preiskal neko banko, v kateri so bili baje skriti važni akti, tičoč se umora Matteotija.

Rim, 9. januarja. (Izv.) Blizu Joseje so se udarili komunisti s fašisti. En komunist je ubit.

KONFERENCA NASLEDSTVENIH DRŽAV.

Rim, 9. januarja. (Izv.) V ponedeljek se bo nadaljevala konferenca nasledstvenih držav, ki se peča z ureditvijo obveznosti bivše avstro-ogrske poštne hranilnice.

DR. MARX VRNIL MANDAT.

Berlin, 9. jan. (Izv.) Bivši državni kancler dr. Marx je danes vrnil državnemu predsedniku mandat za sestavo vlade.

HERRIOTOVA BOLEZEN.

Pariz, 9. jan. (Izv.) Ker se zdravje ministrskega predsednika Herriota vsak dan boljša, je gotovo, da se bo dne 13. t. m. udeležil otvoritvene seje parlamenta.

ŠTRAJK V PECUJU.

Budimpešta, 9. jan. (Izv.) Del rudarjev v Pecuju je danes začel zopet delati.

POTRES.

Pariz, 9. jan. (Izv.) Iz Belforta, Mühlhausena in drugih krajev poročajo o potresnih sunkih danes zjutraj ob ¼ na 3. Smer je bila od vzhoda proti zahodu.

Pridobivajte novih naročnikov!

Sladkosti kandidata pred volitvami.

(Mark Twain.)

Pred nekaj meseci so me bili izbrali za kandidata v veliki njujorški državi, ko so bile predsedniške volitve. Moja nasprotnika sta bila: Mr. John T. Smith in Mr. Blank J. Blank. Čutil sem, da sem v nekem oziru dosti boljši od njih — imel sem dober značaj. Iz časopisov sem kmalu spoznal, da nista bila ta nasprotnika na dobrem glasu — in če sta kdaj vedela, kaj pomeni dobro ime, je bila ta doba že zdavnaj mimo. Jasnno je bilo, da sta počenjala v zadnjih letih najnesramnejše pregrehe vseh vrst. A prav tedaj, ko sem hvalil sam sebe, kako sem jaz boljši in z užitkom razmišljal o tem, tedaj je neko blato skalilo globino moje sreče. Domislil sem se, kako bodo cefrali moje ime v družbi s temi imeni sem in tja. Bolj in bolj sem bil vznemirjen radi tega. Slednjič sem pisal svoji stari materi. Naglo in rezko mi je odgovorila. Menila je:

»Svoj živ dan nisi zagrešil ničesar — pa prav ničesar — česar bi se moral sramovati. Poglej časopise, le dobro jih poglej in pomisli, kakšne vrste človeka sta ta gospoda Smith in Blank. In potem te vprašam, če se res hočeš ponižati do njih in se dati javno ljudem v zobe.«

Prav tisto, kar sem bil mislil sam! Vso noč nisem zatislil očesa. Vendar, če sem prepuštil vse — nazaj nisem mogel. Izvolili so me, da se borim in sem moral v boj. Ko sem se pri zajtrku kar mimogrede zazrl v časopis, sem zagledal tale članek in reči moram, da nisem bil še nikoli tako iz sebe:

»Kriva prisega. — Mogoče bo zdaj, ko je stopil pred ljudstvo za kandi-

„Jugoslavija na razpotju.“

Pod naslovom »Jugoslaven am Scheidewege« je priobčil veliki nemški dnevnik »Kölnische Volkszeitung« dne 7. januarja v svojem gospodarskem delu obširen članek o gospodarskih in političnih razmerah v Jugoslaviji. Uvodoma govori o dinarju in njegovem dvigu, potem o politiki bivše Davidovičeve vlade napram inozemcem v Jugoslaviji, ki je privabila v Jugoslavijo mnogo tujega kapitala, nato pa preide na gospodarsko politiko sedanje vlade in pravi: »Ministrstvo za socialno politiko se je postavilo na stališče, da se obrača zakon o zaposlitvi tujih delavniš moči ne samo proti delavcem, ampak tudi proti vodilnim osebam v gospodarstvu, ki so zastopale v raznih podjetjih tuji kapital v Jugoslaviji. Čez noč so dobile te osebe povelja, naj Jugoslavijo zapuste.

Odgovor na to odredbo seveda ne bo izostal. Jugoslavija je že doslej težko dobivala posojila v inozemstvu, sedaj pa jih bo še težje. Belgrajska in zagrebška mestna občina sta iskali posojila v Angliji, a brez uspeha. Mednarodno finančno časopisje ostro obsoja gospodarsko politiko sedanje vlade, ki je čisto drugačna kot Davidovičeva, in v sosedni Romuniji so že poskusili, kaj pomeni sodba angleškega in ameriškega finančnega časopisja za one, ki iščejo posojila.

A tudi politika nove vlade, ki je nakočila takoj po svojem nastopu že mnogo netiva proti sebi, ne more nikogar navduševati. Dogodki v Albaniji še danes niso poravnani, gotovo pa je, da je imela Jugoslavija svoje prste vmes in da bo Belgrad kriv, če na Balkanu kaj izbruhne. Še manj včas pa je sedanja notranja politika belgrajske vlade, najmanj v Londonu. Po zgledu Davidovičevem so tudi današnji vlastodržci izjavljali, da bo njihova glavna skrb pomirjenje narodnih nasprotstev v državi SHS. Toda tik pred volitvami je vlada dala za preti voditelja hrvatskih kmetov Radića, ki je najmočnejši opozicionalec proti sedanji vladi, njegovo stranko pa je razpustila in njene volivne liste uničila. Na ta način je vlada zavrgla vsa parlamentarna in demokratična načela in se vrnila na polje čisto absolutistične kabinetske politike (podčrtava »Köln. Volksztg.«). V tako državo pa, kjer se vlada zakonite opozicije odkriža s tem, da opozicionalce enostavno zapre, a padnoevropski kapital ne more imeti zaupanja, ker mora vedno računati z možnostjo meščanske vojne. (Podčrtali mi.)

Če pa Jugoslavija ne bo dobila na razpologo tujega kapitala, bo doživela isto usodo kot Romunija. Jugoslovanska vlada bi morala storiti vse, da prepreči, da se Jugoslavija izpremeni v Romunijo.

Dr. OETKER-jev

prah za pudding

Dobi se povsod ali pa v tovarni

Jos. Reich, Maribor

data za predsedniško mesto, gospod Mark Twain tako prijazen, da bo razložil, kako je bilo tedaj, ko mu je bilo leta 1863. v Wakanaku v Conchinchini dokazalo štirintrideset prič, da je po krivem prisegel. Po krivem je prisegel, da bi oropal neko revno, ondoto vdovo in njeno ubogo družino majhne njivice za banane, ki je imela edino hrano in oporo od nje. Gosp. Twain je dolžan sam sebi in tudi velikemu narodu, ki se poteza za njegove glasove, da nam pojasni to zadevo. Ali bo to storil? Od začudenja sem otrpnil! Taka okrutna, brezsrčna obdolžitve. Conchinchino nisem nikdar videl! O Wakawaku nisem nikoli ničesar slišal! Nisem vedel, kakšna je razlika med njivico za banane in Kengurujem! — Nisem vedel, kaj bi. Ubit sem bil in brez moči. Dan je prešel in ničesar nisem storil. Prihodnje jutro sem bral v istem časopisu tole — nič drugega:

»Pomenljivo. — Poglejte, kako zelo molči Mr. Twain o krivi prisegi v Conchinchini.«

(NB! Ves čas volivnega boja mi tisti list ni nikoli drugače rekel kakor »nesramni krivoprisežnik Twain«.)

Potem je prinesla »Gazetta« tole:

»Odgovora prosimo. — Ali bo novi kandidat za predsedniško mesto tako dober, da bo razložil gotovim osebam izmed svojih sodržavljancev, kako je bilo mogoče, da so pogrešali njegovi sostanovci v Montani zdaj pa zdaj majhne dragocenosti? In so našli te stvari nespremenjene pri gospodu Twainu samem ali v njegovi »skrinjici« (to je bil časopisni papir, kamor je zavijal svojo revščino) in so bili slednjič primorani, da so ga poučili v njegovo dobro in so ga naklestili in obrcali in mu svetovali, da zapusti oni prostor, ki ga je bil zasedel. Ali bo to storil?«

Ali je mogoče kaj hudoobnejšega, ka-

Volivno gibanje.

PREDSEDNIKI VOLIVNIH ODBOROV.

»Slovenski narod« poziva vlado, naj odstavi Dušana Serneca kot predsednika volivne komisije na Bledu. Naj bodo ata potolaženi! Državni odbor je že vedel, kaj je delal in g. Pribičević in Narodov patron nimata pri tem prav nobene besede. Verjamemo pa, da Žerjava gotovo jezi, da ni mogel dobiti za predsednike volivnih odborov samih orjunašev, ker brez predsednika ni mogoče kar tako gladko kršiti volivne svobode in uganjati nasilja. Vemo tudi prav dobro, da je Agro Merkur predlagal za predsednike volivnih odborov izključno samo brezpogojne Žerjavovce in da so bili v tem predlogu izpuščeni celo vsi starejši sodniki, ki so po svojem kulturnem naziranju in političnem prepričanju liberalci, toda niso aktivni jutroveci in orjunaši. Iz tega dejstva je jasno, koga je Žerjav hotel imeti za predsednika in kako zelo ga jezi, da je državni odbor sem pa tje vendarle določil za predsednika kakega neorjuna. Od tod onemoglo »Narodovo« blebetanje.

DR. ŽERJAV V RADOVLJICI.

Radovoljica je doživela zopet visoko čast, da jo je posetil g. Gregor. Ko je ta gospod izstopil iz svojega avtomobila, je šel naravnost k svojemu tajniku trgovcu Francu Jakliču. Tam sta se visoka gospoda dolgo in temeljito razgovarjala o klerikalcih. Bila sta tako vneta, da sta na koncu razgovora pustila na mizi obležati listek z različnimi naslovi in imeni, o katerih sta gospoda govorila. Klerikalcev je pa povsod dovolj in smola je nanesla, da je tudi ta listek videla neka klerikalna oseba. Sedaj pa vemo, kdo v Radolvici predstavlja državne uradnike, od glavarja do sluga, in bomo videli, komu naj se priporočamo, kadar bo treba. Od gospoda Jakliča so se gospod minister podali v gostilno Lectar, odkoder so prihajali s svojimi znanci zelo nakurjenih lic. Volivnih glasov pa s to ekspedicijo niso nič pridobili. Gorenjci se ne damo.

SAMOSTOJNEŽI IN DEMOKRATI.

Samostojnežem se ta čas bridko utepa vsak korak, ki so ga napravili skupno z dr. Žerjavom ali pa v njegovo pomoč. Dr. Žerjav je samostojneže ustvaril, sedaj pa davi svojega otroka z vso strastjo kot blaznež. Komaj je minil mesec dni, odkar so samostojneži v svoji naivnosti volili v glavni odbor Kmetijske družbe zastopnika Žerjavovcev, danes jih pa Žerjav tepe z vso krutostjo. V tem dvoboju se očito kaže popolna nesposobnost vodstva SKS. Tekom vseh let obstoja stranke niso mogli dobiti v predsestvo krajevnih odborov zanesljivih svojih pristašev, tako, da danes predsedniki in zaupniki SKS po deželi agitirajo za Žerjava. Dobromisleči, toda zapeljani člani SKS pa debelo gledajo kaj pomeni ta preobrat in ne vedo kaj bi. Toda med tem, ko so narodni socialisti in druge stranke že najmanj leto dni v najostrejšem nasprotju z Žerjavom in ga dosedno pobijajo na vseh poljih, okleva vodstvo SKS še danes, in še danes, ko stranka umira, ne ve g. Pucelj, da dr. Žerjava ne bo podrl s — priporo-

čanjem. Še v zadnji številki pravi »Kmet. list«, da je treba agitirati samo proti SLS, ki je mogočna, Žerjavova stranka je pa itak v razsulu in ni nevarna. Slepici! Zalostno končuje ta stranka, ki je prinesla zlasti našemu kmetu ogromno nesrečo.

RADIKALSKA AGITACIJA V MEŽIŠKI DOLINI.

G. Grafenauer agitira po Mežiški dolini za radikale. Toda njegovi bivši volivci in prijatelji ga le pomilujejo, kako je mogel na svoja stara leta zapustiti svoj slovenski narod. Na svoji strani ima samo rudniško uradništvo, grofove uslužbenke, učiteljstvo in nekaj drugih. Pa še med omenjenimi niso vsi za njega. Dne 8. februarja bomo videli, koliko je dosegel pri nas.

Beleške.

Bedasti »ata« Narod izvajajo iz izjave uglednega člana opozicije, da je diktatura nasilnega režima na pohodu, to, da je opozicija prepričana o zmagi — PP režima. Ata ne vedo, kaj je diktatura. Kdor zmaga, a ne potrebuje diktature, ker ima itak večino ljudstva za seboj, da vlada lahko po zakonu in mu ni treba nasilja. Le kdor propade, kakor bodo sramotno propadle stranke PPŽ režima pri volitvah, tak se zateka k nasiljem, k diktaturi, ki je pa bila že vselej — začetek konca! Tudi tega ata ne vedo, kakor sploh ničesar pametnega.

»Le Quotidien« o obznani. »Le Quotidien«, glavno glasilo sedanje francoske parlamentarne večine, našteva v poročilu iz Belgrada onih znanih pet točk obznane o razpustu HRSS in pravi, da utegne ta korak imeti za Pašičevo vlado najtežje posledice. List zaključuje svoje poročilo z besedami: »Obznana je akt nasilja.«

Točno poročanje. Včerajšnji »Narod« poroča o aretaciji Radičevega sina Vladka: »Ugotovljeno je, da je ta trojica (mladi Radić in sinova dr. Lorkovića in Košutića) takoj po razpustu HRSS odšla v Stubico, da bi tamonje kmetске množice nahujskala proti državi oblasti in da bi se kmetje dvignili.« — »Zagreber Tagblatt« pravi: »Nemiri, do katerih je prišlo včeraj izven Zagreba, ne stoji v nobeni zvezi z akcijo in z aretacijo Radičevega sina.«

Dinar raste. Finančnega ministra dr. Stojadinovića namreč ni doma.

Samo na štirih straneh je izšel včeraj »Slovenski narod«, ki je prej vedno izhajal na 8 do 16 straneh. Vsi, ki vedo, da je »Slovenski narod« pri polnih vladnih jasliah, se temu čudijo.

Politične vesti.

+ Na umiku. Odkar je začelo skoro vse inozemsko časopisje ne le pisati o preganjanju Hrvatov in o aretaciji hrvatskih politikov, ampak to nasilje tudi obojati, se je belgrajska vlada vendar začela nekoliko sramovati svojega početja. Ne mnogo, ker volka ni zlepa strah, toliko pa le, da je dala vlada uradno izjaviti, da izvršujejo razna nasilja samo njeni prevneti organi, ona sama pa je ukazala nastopiti le proti voditeljem HRSS. Tako izjavo n. pr. priobčuje dunajska »Neue Freie Presse«. Ta v svoji

kor so bile te besede? Svoj živ dan nisem bil nikoli v Montani.

(Odslej je govoril ta list o meni le kot o Twainu, tatu iz Montane.)

Poslej sem prav težko jemal časopise v roke. Tako mi je bilo, kakor če odgrinjaš posteljo, ki se ti zdi, da je kača-klopotača pod odejo. Nekoč sem zapazil sledeče:

»Pribita laži! — Zaprisežene priče: Mihael O'Flanagan, Esquire, iz Five-Pointsa, in Mr. Snub Rafferty in Mr. Cathy Mulligan iz Water-Streeta so izpovedale, da je nesramna trditev Mr. Twaina, da bi bil stari oče, ki vsi žalujejo po njem, našega odličnega zastavonoše Blank J. Blank-a radi cestnega ropa obešen, da je taka trditev puhla laž, ki je brez vsakršne podlage. Poštenim ljudem je kar hudo, ko vidijo, kakšnih ostudnih sredstev se poslužujejo ljudje v svrhu političnih uspehov, da celo napadajo mrliča v grobovih in vlačijo v blato njihovo neomadeževano ime. Če pomislimo na bolest, ki je prevzela radi take podle nizkotnosti nedolžne sorodnike in prijatelje rajnega moža, tedaj se komaj premagujemo, da ne naščuvamo razjarjenega in užaljenega občinstva, da bi skupno in nezakonito pozvalo podleža na odgovor. Vendar ne! Pustimo, da ga muči njegova razmrečarjena vest. (Kaipa, če bi nadvladala strast in bi prelepla množica v slepi jezi obrekovalca, tedaj je le preočito, da te množice ne sme obsoditi nobena oblast in ne kaznovati nobena sodnija.)

Gleboke zamišljeni zadnji stavek je imel ta uspeh, da sem moral prihodnje noč kar urno skočiti iz postelje in uteči skozi dvorišna vrata. A »razjarjeno in užaljeno občinstvo« je hropelo na prednji strani, je vdrlo in v sveti jezi razbijalo pohištvo in šipe in je odneslo toliko stvari, kolikor je le zmoglo.

Obenem pa iz lahka položim roko na Sv. pismo in izjavim, da nisem nikdar ob-

rekoval starega očeta gospoda Blank-a. Še več — da do današnjega dne sploh nisem nikoli slišal praviti o njem in nisem govoril o njem.

(Mimogrede bodi omenjeno, da me je ta list nazival odslej: »Twain, skrunilec mrličev«.)

Prihodnji članek, ki me je zanimal, je bil tak:

»Lep kandidat! Mr. Mark Twain, ki bi bil moral imeti včeraj na velikem ljudskem zborovanju tak uničujoč govor, ni prišel o pravem času! Njegov zdravnik je brzojavno sporočil, da so ga bili pozvali konji, ki so se bili splašali in da si je na dveh krajih zlomil nogo. Da ima bolnik velike bolečine itd. itd. — in še cela kopica takih laži. In njegovi pristaši so se trudili na vso moč, da bi te jalove izgovore pokazali ljudem kot čisto resnico. Delali so se, kakor ne bi poznali pravega vzroka, zakaj ni bilo onega izprijenega bitja, ki ga imenujejo svojega zastavonoše. Snoči smo videli neko gotovo osebo, ki je bila pijana kakor živina, kako se je opotekla v hišo Mr. Twaina. Sveta dolžnost njegovih pristašev je, da dokažejo, da ona pozivljena prikazen ni istovetna z osebo Mark Twaina. Pa jih le imamo! To je slučaj, ki se ne bodo izmuznili iz njega. Še in še izprašuje glas ljudstva: »Kdo je bil ta mož?«

V hipu se mi je zazdelo nemogoče, prav nemogoče, da je bilo to ime zares moje, ki je bilo spojeno s takim grdim sumničanjem. Tri leta je preteklo mimo mene, ne da bi bil sploh poskusil vino, pivo ali kako žganje.

(Prav pomembno je, kako se človek privadi vsemu, ko sem videl, kako me ni zadelo prav nič, ko me je prihodnja številka tega časopisa povišala v »kandidata za Delirium tremens« — čeprav sem vedel,

oblika sicer zelo skromna izjavica pove s svojo vsebino zelo mnogo!

→Pražski Večerniki o politiki P. P. vlade: «Vlada se je odločila na ta korak, da onemogoči hrvatskemu narodu slediti Radiću. Za vlado bi bila strahovita blamaža, če bi zopet cela Hrvatska izrazila svoje zaupanje Radiću, ki ga beograjska vlada po silni imenuje veleizdajalca, služabnika Moskve in zastopnika tujih interesov. Pred blamažo pa ne more sedanje vlade nič več rešiti. Eden glavnih tvorcev Jugoslavije dr. Trumbić je danes ravno tak avtonomist in republikanec kakor Radić in za njim pojde cela Dalmacija. Tudi Bosna in Slovenija bosta glasovali proti vladi. Z nasiljem beograjska vlada ne bo nič opravila. Ona razpolaga sicer z denarjem, ima kopo špijonov, toda vse to ne more streti ljudske volje.» — Tudi številni drugi češki listi pišejo o nasilju v Jugoslaviji in soglasno obsojajo vladino početje.

→ Nova stranka. Gostilničar in vpo-kojenj železničar g. J. Bole ter invalid g. Ivo Meznarič sta ustanovila svojo stranko, ki se imenuje »Stranka upokojenecov in invalidov Slovenije«. Izdala sta tudi svoj list »Ujedinjenje«, ki bo izhajal po potrebi in v katerem namerajata, da sta že postavila volivno listo in da bo stranka imela svojo volivno skrinjico, ki bo pa pri volitvah ostala skoro prazna. Oba namreč lahko seštevata svoje pristaše na prstih svojih rok, ker so vsi invalidi in upokojeneci že davno odločno proti donkišotskim nastopom g. Boleta in njegovega druga, ker so prepričani, da jim taka nespametna akcija more le škoditi.

Metode Pašičevega zaveznika.

Rim, 8. januarja.

Mussolini igra svojo zadnjo karto. Prav po vzorcu vseh tiranov. Umazana voda, ki je zagrnila njegove najozje svetovalce in sodravnike, se je približala tudi njegovemu tronu in izgledalo je, da pogoltnje njega. A Mussolini se je oprijel zadnje bilke, nasilja, da se reši. Zato da se onemogoči razpravljanje o zločinah, za katere je, kakor dokazuje Rossijeva memorijal, on, ministrski predsednik, soodgovoren, je zamašil usta vsem opozicionalcem in začel sam uporabljati proti njim nasilna sredstva in je mobiliziral svojo milico. Zaplembe glavnih in vodilnih opozicionalnih časopisov so dnevne, tako da danes fakično izhajajo v Italiji samo še fašistovski ali fašizmu prijazni listi. Pri opozicionalcih se vrše hišne preiskave, kjer stikajo za takimi dokumenti, ki naj preganjance kompromitirajo, in za takimi, ki jih opozicionalci zbirajo proti fašistom. Na stotine »prevratnežev« je zaprtih. Angleški časopis »Manchester Guardian« pravi, da vodjem opozicije ne preostaja drugega, kot beg preko meje, ker je Mussolini v zadnjem svojem govoru rekel, da odobrava nasilstvo, samo da mora biti pametno in

da me bo ta list prav trmoglavno imenoval vse do konca tako.)

V tej dobi je bilo med mojimi pismi največ anonimnih pisem. Navadno so bila take oblike:

»Kako je bilo s staro žensko, ki vas je prosila za dar, in ste jo tako preteplili! Pol Pry.«

Alli takole:
»Ste delali reči, ki vem samo jest, drugmu niso znane nobenmu. Vam dam en svet da se iznebite en par dolarjev. Drugač bo pisal v cajtengah od vas Handy Andy.«

To je taka navada. Če bi želeli, bi še postregel s takimi stvarmi, da bi jih bilo bralcu že odveč.

Kmalu mi je »dokazal« najodličnejši list republikancev, da sem podkupljeval na debelo in vodilni organ demokratov je »pribile« hud slučaj, kako sem si hotel z denarjem odkupiti svojo prostost.

(Pri tej priliki sem pridobil še dvojce naslovov: »Twain, človek, ki je goljufal na debelo« in »Twain, zoprni podkupljevalec uradnikov«).

V tej dobi so tako hrupno in mogočno zahtevali »odgovor« na vse te strahotne obdolžitve moje osebe, da so izjavili uradniki in voditelji moje stranke, da ne smem nič več molčati, sicer bom politično uničen. In kakor bi to zahtevo še podčrtali, je izšlo v prihodnjih dneh sledeče: »Le pogledjte tega moža! Kandidat še vedno molči. Ker se govornik ne upa. Vse, česar smo ga obdolžili, je dokazano do pišce. In sam pritrjuje še in še k temu, ker tako posebno in zgovorno molči, da je odslej za vse čase zapечат en pred nami. Le oglejte si svojega moža, vi pristaši! Le oglejte si nesramnega Krivopri-sežnika! Oglejte si tatu iz Montane! Skrunilica mrličev! Oglejte si zagrizenega delirium-tremensa! In goljufa na debelo!

zdravilno. In Mussolinijev govor v parlamentu res ni bil govor ministrskega predsednika, ampak govor popolnoma pristranskega politika, ki napoveduje boj na nož v pravem pomenu besede svojim političnim nasprotnikom. Sam vodja desničarskih liberalcev, Salandra, ki je do tega dne držal z Mussolinijem, je rekel, da je dežela pričakovala iz ust ministrskega predsednika besedo miru, morala je pa slišati žuganje. Na razne očitke v Rossijevem memorijalu je Mussolini odgovoril s frazami. Na očitke, da je n. pr. soodgovoren za napad na Nittijev vilo, je odgovoril tako-le: Kako si morete misliti, da bi jaz za božične praznike (ker takrat se je izvršil napad), ko vse diha mir in poezijo, ukazal kaj takega? — Zakaj pa ne? Kdor odobrava nasilje, ga tudi božična poezija ne bo odvrčala od njega! In na sličen način je »ovrgel« tudi druge obtožbe proti sebi. V javnosti je seveda Mussolini na ta način samo potrdil, česar ga obtožuje njegov prijatelj in sodelavec, kakor tudi ves nastop proti opoziciji potrjuje te obdolžitve. Vsak drugi bi v takem slučaju odstopil da sodišče lahko prosto raziskuje utemeljenost ali neutemeljenost takih težkih obtožb, samo Mussolini ne čuti te moralne dolžnosti. On se hoče kljub vsemu in proti vsem držati, če ne gre drugače, pa s silo. Vse to dovoljuje pogled v dušo tega moža, iz katere odseva vsa njegova moralna kakovost. Kako kruto pristranski je Mussolini, dokazuje v tem govoru tudi tisto mesto, kjer naveda, koliko fašistov je bilo v zadnjem času napadenih od političnih nasprotnikov.

V istem trenutku, ko je proslavljal te žrtve in zatrjeval discipliniranost svojih pristašev, pa je v Firencah gorela tiskarna lista »Nuovo Giornale« in so fašisti po raznih italijanskih mestih napadali in nabijali svoje nasprotnike, zažigali in uničevali društvene domove itd., česar pa ni omenil, kaj še le obsodil, niti z besedico. Posledice niso izostale. Salandra, kot rečeno, je slednjič definitivno zapustil Mussolinija; oba liberalna ministra, Casatti in Sorocchi, sta izstopila iz vlade. Fašizem je še bolj osamljen kot je bil do sedaj. Edini še, ki grede z njim, so takozvani »nacionalni katoličani«. Samo ti nimajo še vzroka, da bi pustili Mussolinija in njegovo stranko. Prav gabi se človeku, ko bere »Corriere d' Italia«, glavno glasilo teh ljudi, ki se še ponašajo s katoliškim imenom. Naj naredi Mussolini kar hoče, za vsa njegova dejanja najdejo opravičilo. Če bi Mussolini izpolnil najostudnejši pljunek, bi ga ti ljudje polizali. Iz poplarskih časopisov je razvidno, da so tu po sredi denarni in osebnih interes. — Druga posledica teh razmer je padec italijanske valute. Mussolini se pa zelo moti, če misli, da jo bo s tem, da je zamašil usta opozicionalnim časopisom, zboljšal.

Naivno je misliti, da zunanji svet ne ve, ali ne bo zvedel, kakšno je pravo mišljenje italijanskega ljudstva. To ljudstvo v svoji ogromni večini obsoja Mussolinijevo politiko in zahteva svobodo in pravico. Ko

In svojega zaupnega podkupljevalca uradnikov! Občudujte ga, dobro ga premerite — in potem povejte, če boste dali svoje glasove bitju, ki je radi podlih zločinov zaslužil vso to kopico naslovov in ki se ne upa, da bi odprl usta in zatajil le enega izmed njih!

Nisem mogel nikamor več, pa sem se vdal, ves pomirjen, kakršen sem bil in sem pričel »odgovarjati« na kopico neosnovanih obdolžitev in podlih, hudobnih zahrbtnosti. Pa nisem dokončal. Drugi dan je prinesel neki list novo zločinstvo, novo nizkotnost o meni in me je obdolžil prav resno, da sem ukazal zažgati norišnico, ker mi je zapirala razgled iz mojega stanovanja.

Kar groznica me je obšla. Potem so me obdolžili, da sem zastregel mojega strica, da bi se bil polastil njegovega imetja in so obenem nujno zahtevali, da morajo odpreti njegov grob. Skoraj bi bil zblaznel.

Potem so me obdolžili, da sem bil predstojnik najdenišnice in sem kot tak zaposlil svoje brezzobe in nesposobne, stare sorodnike, da so pripravljali hrano za dojenčke. Opetekal sem se — opotekal.

In slednjič, da je bilo dostojno kranano to nesramno preganjanje, ki mi ga je naložilo strankarsko sovraštvo, slednjič je planilo devet majhnih, gugajočih se otrok vseh mogočih barv in razvrst razcapanosti, na govorniški oder, ko je bilo zborovanje, in kakor so bili naučeni, so objeli moja kolena in so zaklicali: »Papale!

Odrekel sem se. Odložil sem svojo zastavo in sem se vdal. Nisem bil kos zahtevam, ki jih ima volitev za predsedniško mesto v državi Newyork. Zatorej sem se odrekel kandidaturi in sem z bridkim srcem podpisal svojo izjavo: vdani, n e k o č pošteni človek, a zónj Mark Twain, nesr. krivopr., tat iz M., skr. mrl., del. tr., goj. na deb. in zopr. podkup. uradn.

bo ta zopet v Italiji zavlada, se bo lira zopet dvignila, prej pa ne!

Zadnji dogodki v Italiji so vzbudili po vseh deželah pozornost. Posebno neugoden utis je napravil na italijanski narod oster nastop Lloyd Georga in vsega angleškega liberalnega časopisja proti Mussoliniju in fašizmu.

Kdo ne uvidi, kako vse to škodi v zunanjem svetu Italiji in nje ugledu? Vsled teh notranjih dogodkov je Italija fakično v zunanji politiki izolirana. Utis imam, kakor da razun Pašića nihče noče stika z Mussolinijevo vlado.

Teror, ki ga sedaj izvršuje Mussolini proti vsem, ki ne soglašajo z njim, uporabljač vsa sredstva, legalna in nelegalna, ki so mu na razpolago, ima lahko usodeplone posledice ne le za Mussolinija, ampak za vso Italijo. Ljudski srd in jeza bosta iskala izhoda, in če ljudstvo ne bo imelo prilike in svobode, da ji da duška, potem bo tlelo pod pepelom. Kaj to pomeni, nam dokazuje zgodovina. V takem vzduhu se porajajo upori in atentati.

Dopisi.

Laško. Politični razvoj se vrši pri nas dosihmal brez strasti. Večji del so vse stranke svoje kandidate že izbrale in tudi shodi so se že pričeli. Od samostojne demokratske stranke kandidira zopet naš advokat dr. Roš, a ljudstvo pravi: Roš, ne boš! Pri sedanjih volitvah menda ne bo odločil zase oddani glas kakor pri zadnjih občinskih volitvah, ko je gospod Roš volil sebe za župana. Kakor smo se naučili od naših prednikov, smo tudi mi obhajali na slovesen način Silvestrov večer. Ker pa moramo biti Laščani kaj posebnega, smo slavili večer v znamenju sloge kar na

Dnevne novice.

»Ljubezen in zlato«

se glasi povest Jack Londona, ki jo začne v kratkem priobčevati »Slovenec«. Naše čitatelje že sedaj opozarjamo nanjo. Pisatelj nam slika v prvem delu zanimivo in težko življenje v zlatosledih na Alaski, romantično življenje zlatotiskalcev, v katerem raste vedno do večje moči glavni neustrašni in podjetni junak. Pred našimi očmi, ki živimo pomehkuženi čas, se odkriva povsem nepoznani svet čudovitih naporov in poln poezije. V drugem delu pa najdemo glavnega junaka v borbi s pokvarjenim ameriškim kapitalizmom, kjer s svojo prirodnostjo in zdravim preudarkom odločilno posega v denarno gospodarstvo, toda pri tem ne more prav radi svojega bogastva do roke zdravomislečega, nepokvarjenega dekleta, ki zahteva moža samo zase. Junak najde tudi tej zahtevi čudovito rešitev. Roman je kot zdravilno, osvobodilno razodetje rodu današnjih dni.

— Izplačilo zaostalih draginskih doklad državnim nameščencem. Kakor izvezo iz dobro poučene demokratskega vira, začno že jutri izplačevati državnim nameščencem dolžno razliko med starimi in novimi prejemki.

— Smrtna kosa. Dne 9. t. m. je umrl vsled srčne kapi na žel. postaji Škofja Loka tamkajšnji uradnik g. Simon Javornik v najlepši dobi, star 41 let. Pokojni je bil rojen v Laporjah pri Slov. Bistrici. Kot sin krščanske kmečke družine je ostal tak tudi sam v vsem svojem življenju. Vestno izpolnjuje svoje verske dolžnosti, se ni nikdar bal pokazati, da je vnet katoličan, poln žive vere. Pred enim letom je bil prestavljen na postajo Škofja Loka, prej je služboval 9 let na Bohinjski Beli, več let je bil tam postajenačelnik. Vsled svoje izredne vpljivosti in ponižnosti je bil povsod zelo priljubljen. Bil je dober pevec-tenorist in je s svojim lepim glasom poveljeval službo božjo na Bohinjski Beli. Zapušča žalujočo soprogo ter šestoro malih otročičev. Naj blagemu in zglednemu krščanskemu možu sveti večna luč!

— Oseba vest. Direktor pošte in telegrafa v Ljubljani dr. Janko Debelak je nevarno obolel in ne sprejema strank, dokler ne ozdravi.

— Belgijski konzulat v Ljubljani. Dosedanja belgijska konzularna agencija v Ljubljani se je preosnovala v belgijski konzulat. Konzulat se je preselil iz dosedanjih uradnih prostorov na Kralja Petra trg 2.

— Edina slovenska tovarna v Ameriki. »Amer. Domovina« poroča: Kakor se Cleveland lahko ponaša s prvo slovensko banko, tako slovenski plačnik tudi na industrijskem polju ni zaostal, pač pa imamo v naši naselbini precej veliko tovarno — Euclid Foundry Co., ki je izključno v slovenskih rokah in jako lepo napreduje. Prvo industrijsko slovensko podjetje v Ameriki se je ustanovilo v Clevelandu, ko se je število slovenskih železolarjev in korporiralo pod imenom The Euclid Foundry

štirih krajih. Najboljše so ga krenili seveda demokrati. V sokolski telovadnici se je zbralo kakih 50 oseb, ki so se navduševali do 6 zjutraj. Polnočni govor jim je prebral mažarski nemškutar Sorš, kar je povzročilo splošno veselost, da je županu jezik mrknul. Dne 3. t. m. se je vršila izredno dolga seja sokolskega društva, ki je bila tudi precej burna. Vsled nesoglasja med sedanjim starostom Križnikom in obratovodjo premogokopa Hudejame inž. Klosem, ki je hkratu tudi predsednik šentkrištofske organizacije JDS, je odložil starosta svoje mesto. Iskali so do 5 v jutro naslednika, pretehtali so sposobnost vseh laških gospodov in ker je le vsakdo odklonil, se govori sedaj po trgu, da bodo v Domovini razpisali mesto, kdo da se pusti voliti za starosta laškega Sokola.

Company. Namen te družbe je bil, združiti vse slovenske livarje v Clevelandu pod okrilje lastne korporacije, ki naj bi jim služila kot vir stalnega dela in zaslužka. Misel se je porodila leta 1919. v času, ko je vsaka industrija v Ameriki delala nenavadno visoke dobičke. V začetku je bil kapital podjetja 100.000 dolarjev, kmalu pa se je moral zvišati na 150 tisoč dolarjev, ki je skoro enakomerno razdeljen na 270 delničarjev, večina njih je zaposlena v tovarni. Odgovorno vodstvo tovarne je izročeno direktoriju, obstoječem iz 15 moč, aktivno vodstvo podjetja pa je v rokah poslovojdje, ki daje redna poročila o položaju podjetja direktoriju. Prva seja delničarjev se je vršila 22. februarja 1920. Prvič je železo teklo v lastni tovarni 14. maja 1921 in od takrat naprej vsak delovni dan. Prvo naročilo je prišlo v tovarno od Winton Co., in odtodaj se je razposlalo na tisoče ton železnih produktov širom sveta. Danes je podjetje v jako dobrem položaju. Zvestoba delavcev-delničarjev in pod umnim in spretnim vodstvom poslovojdje, Mr. A. C. Dennisona je korporacija prekorajla začetno, za vsako novo podjetje nevarno zono v krajšem času in z večjim uspehom kot katerakoli druga tovarna te vrste. Današnji direktorij obstoji iz sledečih delničarjev: Frank J. Lausche, predsednik; Frank M. Jakšič, podpredsednik; Anthony J. Janchar, tajnik; John Princ, blagajnik; Sadar, Fabian in Jančar, nadzorniki; Jos. Pograjc, Louis Erste, Leopold Kushlan, Jos. Princ, John Janchar, Frank Tomažič, John Prah, odborniki; Mr. Andrew C. Dennison, poslovojdja.

— Nesreča med ameriški rojaki. V Douverju, Colo., sta utonili 8letna in 4letna hčerka Antona Debelaka. Deklici sta se drsali blizu doma na pretankem ledu, ki se ji-ma je udr. Ostali šolarji so začeli klicati na pomoč. Ko je prihitel oče, ki se je bil pravkar vrnil z dela, je bilo že prepozno. Vendar je mož skočil v vodo, da bi rešil otroka. Pri tem bi bil skoraj utonil tudi sam in so ga sosede komaj rešili.

— Sejem kožuhovine v Ljubljani. — Že skozi dolgo vrsto let se vsako leto meseca januarja zbirajo v Ljubljani loveci in drugi prodajalci kož na kožni sejmi težko obloženi z razno kožuhovino. Ti sejni so se doslej prirejali v prostorih ljubljanskega »Balkan«a. Bili pa niso organizirani in zato tudi uspehi niso bili na zaželjeni višini. Letos je ta sejem začela organizirati Lovska zadruga vzajemno z upravo Ljubljanskega velesejma, ki je v svrhu prireditve tega sejma dala brezplačno na razpolago svoje prostore. Posrečilo se je zainteresirati inozemske kupce in tako bo letos mogoče, da se bodo za blago mogle doseči cene, ki odgovarjajo svetovnemu tržišču. Vsi loveci in drugi prodajalci kož naj s svojim blagom pridejo na ta sejem, ki se bo vršil dne 21. t. m. cel dan v prostorih Ljubljanskega velesejma. Naj nihče ne zamudi te ugodne prilike, ki se mu nudi.

— Ravnateljstvo državnih železnic v Zagrebu razpisuje za 4. februar ponovno pismeno ofertalno licitacijo za zgradbo vodovoda na postaji Sisek.

— Avtomobilni promet Ljubljana—Št. Vid nad Ljubljano. Na pobudo iz krogov turistov bo vozil avto ob nedeljah in praznikih do Tacnja in sicer: Odhod iz Ljubljane (Figovec) ob 8.30, 11.30, 15.00. Prihod v Št. Vid nad

LUKULO dišave v zavojčkih so najboljšie!

Ljubljano ob 8.55, 11.55, 15.25. Prihod v Taceň (Smarna gora) ob 9.10, 12.10, 15.40. Odhod iz Taceña ob 16.00, odhod iz St. Vida nad Ljubljano ob 16.15, prihod v Ljubljano 16.40. Cena iz St. Vida nad Ljubljano v Ljubljano Din 4.—. — Drugače vozi avto ob nedeljah in praznikih po sledečem voznom redu: Odhod iz Ljubljane ob 8.30, 11.30, 14.00, 15.00, 18.30, 19.45, 21.30. Prihod v St. Vid nad Ljubljano ob 8.55, 11.55, 14.25, 15.25, 18.55, 20.10, 21.55. Odhod iz St. Vida nad Ljubljano ob 7.40, 10.30, 13.30, 14.30, 18.00, 19.00, 21.00, 22.00. Prihod v Ljubljano ob 8.05, 10.55, 13.55, 14.55, 18.25, 19.25, 21.25, 22.25. — Ob torkih avto ne vozi!

— Karla pl. Lopašić †. V Karlovcu je umrla Karla pl. Lopašić roj. Waldherr, stara 87 let. Pokojnica je prišla pred 60 leti kot učiteljica na Hrvaško, kjer je več let delovala na višji dekliški šoli v Karlovcu. Potem se je poročila s kralj. arhivarjem pl. Lopašićem. Osvojila je popolnoma hrvaški jezik, izdala prvi hrvaško-francoski slovar in več prevodov francoskih del. Sodelovala je pri raznih listih in objavila mnogo član- kov vzgojne vsebine.

— Tatvine v vlaku. Med vožnjo z Dunaja v Ljubljano je ukradel neznan železniški že- par, kakršnih imamo v zadnjem času vedno več žal tudi v Sloveniji, Pepci Zertighofovi črnolakasto listino z zaponko, v kateri je imela 300 Din gotovine in pa sodno poziv- nico za pričo. — Med vožnjo od Gospiča do Karlovca pa je bila ukradena trgovcu Mi- lanu Rošu iz Šibenika rjava usnjata listnica, v kateri je imel pet bankovcev po 100 Din in potni list. Mož je imel listino v notranjem žepu in je, uverjen, da je popolnoma varen, malo zadremal.

— Vlom. Na Vrhniki je bilo vlomljeno pri gostilničarju Ignacu Kunstlju. Tat je odnesel puško dvocevko št. 16 z napisom na cevi »Peter Wernig Ferlach, lovsko torbico, 10 nabojev, par zlatih uhanov, 20 lir gotovi- ne, par škatelej cigaret in nekaj jestvin in vina.

— Proti umazani tekmi v trgovini. Spri- šo množičnih se slučajev, da uvajajo razna podjetja za svoje blago reklamo potom raz- pisa nagrad in podobnega, je zagrebška trgovska in obrtna zbornica sklenila, da se obrne na trgovinsko ministrstvo z zahtevo, da tak način reklame prepove. Razen tega boče zbornica izdelati zaokonski načrt o po- biljanju umazane konkurence in ga pred- ložiti trgovinskemu ministrstvu.

— Mila zima v Bosni. Sarajevski listi poročajo o izredno milem vremenu v Sara- jevu in okolici. Snega ni nikjer, na solčnih mestih cveto vijolice in v otroškem sanato- riju na Palah se solnčijo otroci na prostem brez sraja. Tako mile zime doli nihče ne pomni.

Prihranite si denar! Vse zimsko obla- čilno blago, posebno za suknje in plašče radi pozne sezije po ogromno znižanih cenah pri A. POTOKAR. Ljubljana, poleg trga pri zmajskem mostu. Tudi vsa druga manufaktura po priznani najnižjih cenah.

Iz Primorske.

p Dr. Anton Gregorič zlatomašnik. Dne 11. t. m. obhaja dr. Anton Gregorič, profesor bogoslovja v pok., bivši državni in deželni poslanec, deželni odbornik in namestnik de- želne glavarja na Goriškem, svojo zlato sv. mašo. Slovesnost se vrši v cerkvi sv. Igna- cija na Travniku v Gorici. Velezastlužnemu možu in duhovniku naše Iskrne čestitke!

p Žalostne cerkvene razmere v Istri. Ita- lijanska politična nestrpnost je ustvarila v Istri na cerkvenem polju žalostne, nedopustne razmere, ki so nevedne velikega kulturnega naroda. Iz mnogih fara so pregnali domače duhovnike in jih nadomestili z italijanskimi, ki domačega ljudstva ne razumejo, ako mu niso naravnost sovražni. Hrvatski jezik je iz cerkve izključen in tudi domači cerkveni pev- ci ne smejo peti hrvatskih pesmi. Vse to ljud- stvo cerkvi odtujeje. Doslej verno ljudstvo je povsod vsaj o božiču želelo slišati svoje mile stare božične pesmi. Toda zaman so se farani v to svrhu obračali do svojih novih pastirjev. Župnik v Rovinjskem Selu je naravnost rekel, da mu je sploh vse eno, ali pride kdo v cer- kev ali ne; sedaj je tu Italija in italijanščina mora veljati tudi v cerkvi. O polnočnici so pa pevci pri »ofru« začeli peti hrvatske pesmi in cela cerkev je pela z njimi. Na sv. dan je nato župnik pripeljal v cerkev šolsko mladi- no, ki je morala na njegov ukaz peti italijan- ske pesmi. Ljudje so ogorčeni odhajali iz cer- kve. — V staroslavnem hrvaškem Tinjanu je hrvatski organist na Božič kljub izrečni prepovedi igral pri maši stare hrvatske bo- žične pesmi, a pevci so polnoglasno peli zra- ven. Po maši so upornega organista tirali na občinski urad in na karabiniersko postajo, kjer so mu zapretili, da nikdar več ne sme igrati hrvatskih pesmi. Mož jim je pa odgo- voril: »Igram, kakor sem se naučil« ter je odločil organistovsko službo. Nato so šli še v ad župnika, da on prepove hrvatsko orgljanje in petje, toda dobili so krepko lekijo. — V Sovinjakcu so fašisti razbili križev pot, ker je imel hrvatske napise.

p Nov občinski komisar v Idriji. Dose- danji občinski komisar v Idriji general Carlo Castellazzi se je naveličal upravne službe in odstopil. Na njegovo mesto je bil imenovan prefekturni uradnik iz Vidma cav. Richard

de Beden. Ta osebna izpremema je brez pomena: za občino ni storil nič prvi in ne bo storil nič niti drugi.

p Nov premoženik. Strokovnjaki so od- krili v Slumu v Istri v globini 500 m znatne množine dobrega premoga. Izkoriščanje se začne v velikem obsegu.

Iz Štajerske.

š K umoru v Studenem. Poročali smo, da je policija v Trstu zaprla drugega Miklovega morilca Čiča. Mariborska policija pridno za- sleduje vso zadevo in je aretirala razne druge osebe, ki bi utegnile biti v zvezi s Miklovim umorom. Ptujsko orožništvo je aretiralo bivše- ga skladiščnika tovarne za usnje »Petovica« na Bregu pri Ptuj Planinci. Obdolžen je, da je pokojnemu Miklu dobavljaj usnje. Nadalje je aretiran Versel, ki je baje Planincu pomagal pri njegovem nepoštenem delu. Planinc je bil v Ptuj zaslišan, nato pa je bil oddan pre- iskovnemu sodniku v Mariboru. Versel je bil izpuščen na svobodo, ker se je dognalo, da je bil pomotoma aretiran. Planinc je tudi osum- ljen skrivaje pri Miklovem umoru, ker je bil usodnega dne v Mariboru. Zlahtičevo ženo so aretirali raditega, ker so našli pri njej pismo sumljive vsebine. Kakor je razvidno iz doseda- njih aretacij, zavzema Miklov umor mnogo ob- širnejše polje, kot je prvotno zgedalo. Glavni morilec Zlahtič dosedaj še vedno trdovratno taji vsakršno krivdo in obdoljuje druge osebe, tako Planinca, katerega je policija aretirala največ radi Zlahtičevih obdolžitve. Nadaljni potek razprav bo brez dvoma zelo zanimiv, ker se bo Zlahtič težko branil obdolžitve osem- kratnega umora. Aretacija Čiča bo v potek pre- iskave prinesla mnogo olajšav in bo Zlahti- čevo trdovratnost gotovo precej omehčala.

š Vinorejske šole v Mariboru se podira. Proti koncu božičnih počitnic se je v spalnici vinorejske šole v Mariboru zrušil trop in padel na prazne postelje. Ker so gojenci bili na po- čitnicah, se ni zgodila nobena nesreča. Stava- ba je slabo napravljen, ker kaže zid tudi dru- god sumljive razpoke. Ravnateljstvo je poči- nice podaljšalo, da bi mogel mariborski grad- beni odsek izvršiti čimprej prepotrebna po- pravila. Ker pa ni kredita, je ukazalo ljubljansko gradbeno ravnateljstvo vsa dela takoj usta- viti. Kakšne bodo posledice tega koraka ljub- ljanskega ravnateljstva, je pač jasno. Poslopje je izročeno nadaljnjemu rušenju, učenci pa bodo neposredno pred sklenitvijo prvega teča- ja ostali doma, namesto da bi se za tečaj pri- pravljali z rednim nemotenim poukom.

š Velik vlom pri St. Ilju. V maribor. oko- lici je bilo zadnje čase vlomljeno v raznih tr- govinah. V četrtek ponoči pa je bil izvršen ve- lik vlom v trgovino Milana Jelenka v Šmigov- cu pri St. Ilju. Trgovino so skoraj popolnoma izpraznili. Blago so deloma odnesli, deloma od- peljali.

š Pobegnili je iz zaporov okrožnega so- dišča v Mariboru 30 letna Marija Korošec, doma iz Križevljan pri Vinici. Bila je v za- poru radi obtožbe hudega tatvine, radi česar je bila že večkrat kaznovana.

š Vlom. V Radomerščaku pri Ljutomeru je bilo vlomljeno v stanovanje krojača Fran Luknjara. Tat je odnesel kos blaga za pet moških oblek, več perila, zimsko suknjo, uro z verižico, britev in pa 2000 Din gotovine. — V Strigovcu pri St. Ilju pa so vlomili nepo- vabljeni gostje v trgovino Milana Jelenka in so mu odnesli okrog 800 m različnega blaga za moške in ženske obleke, več različ- nega moškega in ženskega perila in pa 100 dinarjev drobiža.

Iz Ljubljane.

lj Zblaznel je. Včeraj dopoldne je vzbujal v šolskem drevoredu veliko pozornost ne- ki človek, ki se je celo uro prerival med go- spodinjami, ki so kupovale meso, in v eno- mer govoril: »Narodni blok bo zmagal, na- rodni blok bo zmagal!« Ker se je vedenje tega moža zdelo končno tudi mesarjem ne- kam čudno, sta ga prišla dva krepka me- sarska pomočnika in ga odpeljala na bližnjo rešilno postajo v Mestni dom. — Poklicani zdravnik je ugotovil, da se je možu zmešalo. Pri preiskavi niso našli pri njem nič dru- gega kakor nekaj zmečkanih izvodov »Slov. narod«. Mož stanuje baje v Knafljevi ulici. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v blaznico na Studenec.

lj Invalidi v najhujši bedi. Te dni je pro- sjačil za obleko in živež pri dopisniku teh vr- stic neki pohabljen, zelo bolehen, izstradan vojni invalid jokajoč, da že več mesecev ni prejel nobenega fiska državne podpore. Bolj- še bi bilo, da bi demokratska stranka tiste mi- lijonečke, katere je dobila na razpolago za pod- kupovanje glasov, poklonila v dar stradal- čim vojnim invalidom, za katere je PP režim onemogočil s padcem Davidovičeve vlade in- validski zakon.

lj Zahvala. Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot, podružnica v Ljubljani, je pri- redila 21. decembra m. l. svojim članom in članicam bežičnico. Obdarovanih je bilo 150 članov in članic ter vojn. sirot. Odbor izreka tem potom vsem, ki so na katerikoli način, bodisi v blagu bodisi v denarju pripomogli do te prireditve najsrčnejšo zahvalo. — Odbor.

lj Predrzen vlom v Selenburgovi ulici. Predvčeršnjim ponoči je bilo vlomljeno v krojaško delavnico Josipa Ježeka v Selen- burgovi ulici 6-I, ki stanuje v Vodmatu,

Društvena ulica 47. Vlomilec je odnesel iz blagajniškega predala pet bankovcev po en tisoč in dvajset bankovcev po 100 Din, za približno 2000 Din raznega blaga in pa knji- go dohodkov in izdatkov. Tat je odtrgal na vratih ključavnico-žabico, katero je tudi od- nesel.

lj Čigav je vol? Skladiščnik Rudolf Ja- vornik je ujel na Poljanski cesti sivega vola, ki je begal po cesti brez vodnika. Vola je iz- ročil stražniku, ki ga je izročil v varstvo v hlev posestnika Antona Komana na Poljan- ski cesti št. 71.

lj Polleljske ovadbe. Včeraj je bilo vlo- ženih 14 ovadb in sicer 2 radi pijanosti, 1 ra- di pasjega popada, 1 radi godbe v javnem lokalu brez dovoljenja, 2 radi prekoračenja policijske ure, 5 radi prestopka cestno poli- cijskega reda in 1 radi posesti goloba pismo- noše brez dovoljenja vojaške in poštne oblasti.

Naznanila.

Ljudski oder v Ljubljani naznanja vsem svojim članicam in članom, da se prične v torek dne 13. t. m. ob 8 zvečer v društvenih prostorih dramatična šola, ki se bo potem vršila redno vsak torek in četrtek, od 8. do 10. zvečer. Ker bo trajala ta šola le pet tednov in bodo predmeti zelo zanimivi in poučni, se vabi članstvo k polnoštevilni udeležbi.

Rokodelski dom. V ponedeljek, 12. t. m. bo predaval v dvorani Rokodelskega doma, Ko- menskega ulica št. 12 prof. dr. Josip Jerša. Naslov predavanja je: Kitajska in Japonska v slikah. Predavanje bodo pojasnjevale tudi mnogoštevilne nove skioptične slike. Priče- tek je točno ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

Pevste vaje kat. društva rokodelskih pomočnikov so vsako nedeljo od 11. do 12. ure v Rokodelskem domu. Kdor ima veselje do petja in se želi izobraziti in izpopolniti, naj se pridruži pevskega zboru v Rokodelskem domu.

Stolna prosveta ima v ponedeljek ob 8. v Križankah zopet predavanje. Predava g. univ. profesor dr. Ehrlich o jako zanimivi tvarini, zato se udeležite predavanja v obil- nem številu.

Družabni klub. Sestanek v nedeljo, dne 11. t. m. ob 8. zvečer v Akademskem domu. Spored običajen. Odbor.

Seja »Strokovne zveze javnih nameščen- cev« se vrši danes ob 20 v Kleti Konzumnega društva, Kongresni trg 2. Seja je obvezna, ter prosimo polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

Ruska Matica. V nedeljo dne 11. t. m. se bo v balkonski dvorani univerze vršil se- stanek, na katerem bo dr. Nikolaj Bubnov red. univ. prof. v p. prebral nekoliko poglavij iz svojih memoarov »Od Kijeva do Ljubljane«. Začetek ob 2 pol popoldne. Vstop prost.

Društvo državnih uslužbencev za Slove- nijo v Ljubljani. Občni zbor se vrši 2. febr. ob 2 popoldne v gostilni »Mrak« na Rimski cesti (ne kakor je bilo prvotno razglašeno). Udeležba obvezna za vse člane. Zunanji člani naj pošljejo pooblastila, ako se zborovanja ne udeležijo. — Miklavčič, tajnik. Nučič, predsednik.

Prosveta.

pr Pevec. Glasilo Pevske zveze. Št. 9-12. Izhaja kot mesečnik v dvojnih številkih in velja za glasbeno prilogo vred 30 Din. Zadnji zvezek IV. letnika prinaša sledečo vsebino: Življenjepis skladatelja dr. Antona Schwaba z njegovo sliko (dr. Kimovec), nadaljevanje in konec tehtne Dolinarjeve razprave »O pevski izobrazbi«, Aljažev »Pevske spomi- ne«, Bajukov seznam »Narodne pesmi v se- kiricah«, naznanila novih skladb, Vestnik Pevske zveze, poročila okrožij in krajše vesti. Glasbena priloga je zelo obširna in prinaša razen moškega zbora »Boleraz« (slovaška narodna, harm. Fr. Marolt) same mešane zборе: »Ti boš pa doma ostal« (dr. Fr. Ki- movec), »Pozdrav« (V. Lovšin), »Tam za turškim gričem«, četvero- in sed- meroglasna harmonizacija narodne pesmi (dr. Fr. Kimovec), »Goriški moji domovini« (Karlo Adamič), »Ledene rož« (J. Ocvirk), »V zarji sreče nepoznane« (A. Čadež) in »Domovina« (Iv. Ocvirk). »Pevec« je edini slovenski list, ki je namenjen svetni glasi in je treba priznati, da vrši v danih razmerah svojo nalogo prav hvalevredno. Želimo mu, da pridobi v novem letu mnogo novih prija- teljev in naročnikov, da se bo mogel še raz- širiti in izpopolniti.

pr Osebna dohodnina. Do 31. jannarja je predložiti napoved o dohodnini. Kdor hoče napraviti pravilno napoved, da mu bo dav- čna oblast odštela vse upravičene odbitke naj si kupi knjigo: Doходnina. Določbe o dohodninskem davku po zakonu o osebnih davkih itd. Knjigo je sestavil davčni stro- kovnjak in bo vsakdo s pomočjo te knjige lahko vložil pravilno napoved. Knjiga velja 10 Din in se naroča v Jugoslovanski knji- garni v Ljubljani.

pr Schönherr, Zemlja. Življenska kome- dija v treh dejanjih. Poslovenil M. Skrbin- šek. Oder, zbirka gledaliških iger 8. zvezek. V Ljubljani 1925. Založila Tiskovna zadruga. Cena broš. 15 Din, poštnina 75 para več. — Schönherrjeva drama Zemlja je zajeta iz resničnega, pristnega kmečkega življenja. Pi- satelj je hotel v Zemlji pokazati kmetiškega človeka v njegovi veliki ljubezni do zemlje in v hrepenenju po lastnem kosu zemlje. Lju-

bezen do lastne zemlje pride do najkrepkej- šega izraza v starem Kremenu, hrepenenje po njej pa v Rezi in Katri. Janez po svoji naravi ni kmet, ker tega hrepenenja ne po- zna. Njemu gre le za to, da postane samosta- jen in da si ustanovi lastno družino. Naši odri bodo pri predstavi nekatere stavke in scene primerno prikrojili.

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Sobota, 10. jan.: VERONIKA DESENISKA. — Red B.

Nedelja, 11. jan. ob 3 pop. MOGOČNI PRSTAN, mladinska predstava pri znižanih cenah. — Izven.

Ob 8 zvečer IZGUBLJENE DUŠE. — Izven.

Opera.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Sobota, 10. jan.: TRAVIATA. — Red F.

Nedelja, 11. jan. ob 3 popoldne GORENJSKI SLAVČEK, ljudska predstava pri znižanih cenah. — Izven.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani vljudo vabi p. n. abonente, da poravnajo 5. obrok abonmaja najkasneje do 15. t. m. Nedelja v Narodnem gledališču v Ljub- ljani. V nedeljo, dne 11. t. m. so v Narodnem gledališču v Ljubljani tri predstave, med temi obe popoldanski kot ljudski predstavi pri znižanih cenah. Drama vprizori popoldne ob 15 priljubljeno mladinsko igr »Mogočni prstan«, ob 20 zvečer pa igr »Izgubljene duše«, ki se je vprizorila koncem lanske sezone v Sestovi režiji z največjim uspehom. Lenormandova igr ima 14 slik in je v njej zaposlen skoro celotni dramski ansambel. — V operi se poje popoldne ob 15 priljubljena Foersterjeva opera Gorenjski slavček, ki je dosedaj doži- vela v našem gledališču največ repriz v zad- njih treh sezonah. V nedeljo se poje namreč 37tič. Cene so znižane. Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni.

Narodno gledališče v Mariboru.

Sobota, 10. jan. PRI TREH MLADENKAH. — Abonma D (kuponi).

Nedelja, 11. jan. TRUBADUR. Abonma C (ku- poni).

Najboljši
šivalni stroj
je edino le

Josip
Petelinca

znemka
Grützner in Adler

za rodbino, obri in industrijo

Ljubljana blizu Prešernovega spomenika

Pouk v veselejšem bruplačen. Večletna garancija

Delavnica za popravila

Na veliko Telefon 913 Na malo

Turistika in sport.

Naše planine in izleti v letošnji zimi. Smu- čarstvo letos pri nas po večini počiva. Tembolj pa je narava naklonjena zimskim turistom. Na višinah vlada spomladanska toplota. Tako pravi- vijo obiskovalci Velike planine, da je tam — kakor o Binkošti. Le zelene smrekove vejice, s katerimi je prijazni oskrbnik okrasil sobe — jih spominjajo, da je božični čas. Snega je zelo malo. Razgled na planinah je lep in čist, tako da se lahko vidijo gore, ki jih sicer celo leto ni na izpregled. — Železniške zveze za izletni- ke so ugodne, ker so se uvedli ob sobotah, ne- deljah in praznikih od 1. januarja dalje vlaki iz Kranjske gore do Jesenic in obratno, tako da je zveza na potniški vlak, ki prihaja v Ljub- ljano ob 21.50 ter na vlak, ki odhaja iz Ljub- ljane ob 19. Ob nedeljah in praznikih vozi do prekleka iz Kamnika v Ljubljano gl. kol. me- šani vlak, ki odhaja iz Kamnika ob 20.50. S temi vlaki je sedaj ustrezno turistom in zim- skim športnikom. Najbolj priporočljive daljše ture v letošnji lepi zimi so pač na Veliko pla- nino, Kamniško Bistrico in na Krvavec. Prvi dve koči sta vedno dobro oskrbovani. Ključ za Krvavec se dobi pri oskrbniku pri Sv. Am- brožu. Ker ni snega, se markacije dobro vidijo.

IGROKAZI ZA PODEŽELSKO ODRE:

Miklova Zala. Igra v 5. dejanjih. Po Sketovi povesti priredil M. Bajuk. Din 22.—.

Tihotapec. Ljudska igra v 5. dejanjih. Po Jur- čiču priredil M. Bajuk. Din 22.—.

Po dvanajstih letih. Ljudska igra v 4. de- janjih. Po Schrottenbachu priredil Fr. Ko- blar. Din 22.—.

Dom. Drama v 4. dejanjih. Spisal Janez Ja- len. Din 22.—.

Srenja. Drama v 4. dejanjih. Spisal J. Jalen. Din 25.

Hlapec Jernej in njegova pravica. Drama. Po Ivanu Cankarju priredil za odre Mi- lan Skrbinšek. Din 18.—.

Divji lovec. Narodni igrokaz s petjem v 4. de- janjih. Spisal F. S. Finžgar. Din 18.—.

Za križ in svobodo. Igrokaz v 5. dejanjih. — Din 8.—.

Pogodba. Burka s petjem v 2 dejanjih. Spisal dr. Ivo Cesnik. Din 8.—.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA
V LJUBLJANI

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Ljubljana, dne 9. januarja.

Les. Vsled silnega dviga našega dinarja je izvoz v zadnjem času le malenkost in če se bo dinar dvigal v tem pravcu še naprej, je sploh nevarnost, da preneha popolnoma. Že sedaj se iz Slovenije izvaža po večini le hrastov in bukov rezan les, od mehkega lesa pa samo kontingenti na stare sklepe. Novih večjih sklepov se v zadnjem času sploh ni napravilo. Kakor že omenjeno, je zanimanje za trdi rezani les dokaj živahno, tudi za hrast slovenske proveniencije, ker je cenejši nego alavonski in se zanj v glavnem zanimajo italijanski kupci; izvoz istega v Francijo je le malenkost, ker se francoski trg preskrbuje v pretežni večini s slavonskim hrastom, katerega se izvaža v nezmanjšani količini in so alavonske žage do dobra zaposlene.

Mnogo se povprašuje po hrastovih podnicah v debelinah 43 in 53 mm, dolžine 2.60 do 3 m ter širine 16 do 40 cm, katere plačujejo franko vagon Postojna za 1 kub. meter 1200—1300 Din ter po hrastovih frizah I. in II. vrste po ceni 1300—1350 Din franko vagon Postojna.

Izvoz drv je skorajda ponehal, zanimanje za bukov ogle je le majhno.

Nekoliko več zanimanja je za testone in za parjene in neparjene bukov plohe, za katere se doseže še za sedanje razmere dokaj ugodna cena. Cena testonov postavno v vagon obmejna postaja 650—680 Din, parjeni bukov plohi 950—1050 Din ter neparjeni 700—800 Din za 1 kub. meter.

Da bi se italijanski kupci sprijaznili s kakim porastom cen za mehki rezani in tesani les zaenkrat ni misliti, ker lahko krijejo svoje potrebe z uvozom iz Avstrije. Pač pa zna v najkrajšem času vplivati na cene dejstvo, da tudi v Avstriji dosedaj še ni padlo nič snega in se velike množine okroglega lesa ne more spraviti do žag in bo precejšnje število žag primoranih ustaviti vsaj za nekaj časa svoje obrate. Na drugi strani pa je pri nas že veliko podjetij ustavilo obrate ali pa iste znatno reduciralo, da bo produkcija letoš. leto znatno manjša nego je bila lani. Ako bo sčasoma tudi Francija stopila iz rezerve in se začela zanimati za naše blago, bo Italija prisiljena pristati na dvig cen.

Na vsak način bo treba misliti na to, da si priborimo pozicije tudi na francoskem trgu in to v najkrajšem času, ker nas bo drugače v kratkem izpodrinila Romunija, ki stavlja od vseh produkcijskih dežel najugodnejše poudarke. Ker ima na svojih skladiščih nagromadene velike količine lanske in še predlanske produkcije, je prisiljena za vsako ceno predati čimprej in čim največ. Velike zapreke romunskemu izvozu so neugodne prometne razmere in pa nesmotrjena tarifna politika romunske vlade. Istotako se z vso silo na francoskem trgu hoče uveljaviti Rusija, ki si je lanske leto že skorajda popolnoma osvojila nizozemski trg. Da se vsidramo tudi na francoskem trgu, je treba že radi tega, ker bomo drugače vedno v popolni odvisnosti od italijanskih uvoznikov, kateri bodo to ugodnost čimnaglo izrabljali v svoj prid in pritiskali na cene. Da nam bo mogoče priti s svojim stavbenim lesom, katerega Francija rabi vedno v velikih množinah, na

njen trg in tam uspešno konkurirati z Romunijo in Avstrijo, je treba popolnoma izpremeniti našo tarifno politiko in preurediti naša pristanišča, da bodo sposobna za vskladiščenje tudi velikih količin lesa.

V zadnjem času se je začela uveljavljati tudi Nemčija, ki obljublja postati dobra in ne preveč izbirna odjemalka. Tudi tukaj vidimo na pozorišču zopet Romunijo in Rusijo, ki se hočeta čimprej dobro vsidrati. Pri nas smo postali menda nekam apatični in premalo inicijativni, kar zna postati usodno, ker nas bodo drugi prehiteli in zasedli najboljše pozicije. Treba bo tu več poleta in smotrnosti dela pri industrijskih in trgovskih samih, na drugi strani pa več dobre volje pri vladi, ki mora na vsak način preprečiti z vsemi razpoložljivimi sredstvi, da se ne ugonobi ena najvažnejših panog našega narodnega gospodarstva.

g Nagel skok dinarja. Dne 20. decembra je notiral dinar v Curihi šne 7.70, 27. decembra je dosegel 7.80 in 31. decembra se je dvignil na 7.90. 3. januarja pa se je dvignil na 8 centimov in ostal na isti višini tudi 5. januarja. Do tega dne je bil dvig dinarja normalen in ni nikogar razočaral. Od tega dne naprej pa se prične nagel in nemoralen skok. Dne 7. januarja pa se je dvignil dinar v Curihi na 8.20. Dne 8. januarja je zrastel na 8.475 in včeraj dne 9. januarja je pričel na predborzi z 8.70 in je sklenil z 9.15. Po borzi pa je nekoliko oslabil in se je trgoval po 9.10. — V istem razmerju seveda so padle na domačih borzah vse tuje valute in devize, tako deviza Curih celo pod 11, Italija na 293.25 in ček Newyork 58.—. Četrtek in petek so bili na deviznem trgu dnevi panike, tečajji so padali vsake pol ure. Dinar je postal igrača v rokah mednarodne špekulacije. In tu tiči nevarnost, ker ljudje še niso pozabili katastrofe naglega dviga in padca francoskega franka in pa ponesrečene Plavšičeve akcije z umetnim dvigom dinarja. Narodna banka je pričela v četrtek z nakupom znatne množine deviz, da se pripravi za eventualen padec dinarja. Včeraj pa je nakupila v Zagrebu deviz samo za 3 milijone dinarjev. Zagreb je trgoval včeraj na bazi 9.10. Prometa je bilo vsega skupaj za nad 14 milijonov dinarjev in sicer 30 tisoč dolarjev, 11.5 tisoč funtov šterlingov, en milijon in en četrť Prage, 850 milijonov Dunaja in 260.000 Curiha.

g Likvidacija zagreške banke. Kakor izve »Zagreber Tagblatt«, je likvidirala privatna banka Makso Mautner v Zagrebu in popolnoma opustila bančno poslovanje.

g Krupp in tvornica vagonov v Brodu. Kruppwerke A.-G. Essen v Nemčiji so sklenili z brodsko tvornico vagonov aranžman, po katerem Krupp prevzame del delnic te tvornice in se obvezuje izdelovati v tej tvornici vagonov tudi lokomotive.

g Gradnja nove železniške proge v Banatu. Iz Belgrada poročajo, da so začeli graditi ozkotirno železnico med Klari puzla in Srpska Čerima.

g Prva bilanca v novem letu. Muslimanska trgovačka i poljodelska banka d. d. u Tešnju je sestavila svojo bilanco za leto 1924. ter izkazuje na delniško glavnico milijona dinarjev dobiček 219.457 dinarjev.

g Likvidacija špeditorske tvrdke v Zagrebu. »Expedite« odpremišniško d. d. u Zagrebu bo na običnem zboru sklenilo likvidacijo. Podjetje je iz povojne dobe.

g Italijanske državne železnice. V povojnih letih izkazuje bilanca italijanskih državnih železnice velik deficit, ki je dosegel v letu 1921/1922, 1258 milijonov lir. Po reorganizaciji pada deficit in je znašal 1923/1924 298 milijonov lir.

g Italijanska zunanja trgovina. V prvih mesecih leta 1924. je znašal uvoz v Italijo 13.787 milijonov lir, izvoz pa 774 milijonov lir. Potemtakem je bila lani trgovska bilanca Italije pasivna za 4013 milijonov lir napram 5357 milijonom lir v istem razdobju l. 1923.

g Izvoz vina iz Italije. V prvih 9 mesecih je Italija izvozila 1.619.000 hl napram 339.000 hl v istem razdobju 1923.

g Deficit avstrijskih financ. Po uradnih podatkih avstrijskega finančnega ministrstva je znašal v prvih 9 mesecih leta 1924 deficit avstrijskih državnih financ 292 milijard aK.

g Promet za Švice odprt. Omejitve prometa preko albertške proge v Švice je ukinjena ter je promet za Švice ponovno upostavljen v neomejenem obsegu.

g Konkuzi in poravnave v Avstriji leta 1924. V preteklem letu je bilo v Avstriji registriranih 440 konkurzov in 2530 poravnav. Kapital teh tvrdk cenijo na 1000 milijard avstr. kron.

g Končna cenitev sladkorne produkcije v češkoslovaški. Centralna zveza češkoslovaške sladkorne industrije objavlja, da je v tekoči sladkorni kampanji 1924/1925 posajenih s sladkorno peso 300.000 ha napram 248.000 ha v prejšnji kampanji. Sladkorno produkcija 1924/1925 ceni na 14.135.000 met. stotov napram 10.022.000 met. stotom v kampanji 1923/1924.

g Nova cenitev evropske sladkorne produkcije. Znani strokovnjak F. O. Licht objavlja novo cenitev evropske sladkorne produkcije 1924/1925, ki pomeni napram prejšnji cenitvi plus 32.000 ton, napram prejšnjemu letu pa plus 2.117.000 ton.

Borze.

9. januarja 1925.

DENAR:

Zagreb. Italija 2.3325 do 2.3625 (2.5480 do 2.5780), London 268.10 do 271.10 (289 do 292), Newyork 56 do 57 (59.65 do 60.65), Pariz 2.93 do 2.99 (3.2750 do 3.3250), Praga 1.7060 do 1.7360 (1.8250 do 1.8550), Dunaj 0.0790 do 0.0810 (0.0847 do 0.0867), Zürich 10.95 do 11.05 (11.85 do 11.95). Blaga dovolj na razpolago.

Curih. Belgrad 9.15 (8.4750), Pešta 0.007125 (0.0071), Berlin 1.2270 (1.2210), Italija 21.70 (21.70), London 24.65 (24.5050), Newyork 514.25 (513.60), Pariz 27.70 (27.75), Praga 15.52 (15.4750), Dunaj 0.007250 (0.007225), Bukarešt 2.65 (2.65), Sofija 3.75 (3.75).

Dunaj. — Devize: Belgrad 1263, Kodanj 12.430, London 340.000, Milan 2092, Newyork 70.935, Pariz 3817, Varšava 13.590. — Valute: dolarji 70.460, angleški funt 338.200, francoski frank 3800, lira 2960, dinar 1255, češkoslovaška krona 2120.

Praga. Devize: Lira 142.70, Zagreb 59.625, Pariz 182.625, London 162.30, Newyork 33.90.

VREDNOSTNI PAPIRJI:

Ljubljana. 7 odst. investicijsko posojilo iz leta 1921 64.50 (denar), 2 in polodst. državna renta za vojno škodo 126.50 (denar), Celjska

posojilnica d. d., Celje 210 do 218, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 225 (denar), Merkantilna banka, Kočevje 124 do 128, Prva hrvaška štedionica, Zagreb 998 (denar), Str. tovarne in livarne, Ljubljana 120 (denar), Združene papirnice, Vevče 100 (denar), »Nihag« d. d. za ind. in trg. drvom, Zagreb 38 do 46, 4 in polodst. kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 89 (blago).

Zagreb. Hrv. esk. banka, Zagreb 113, Hrv. slav. zem. hip. banka, Zagreb 60 do 61, Jugoslavenska banka, Zagreb 105, Slavenska banka, Zagreb 85, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 225, Dion. društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 70 do 75, Hrv. slav. d. d. za ind. šečera, Osijek 700, Narodna šumska industrija —, Našica 35, Guttman 675, Slavonija 57 do 69, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana 385 do 390, 7 odst. drž. inv. posojilo 6150, Vojna odškodnina 129 do 129.50.

Dunaj. Zivnostenska banka 839.000, Alpine 378.000, Greinitz 152.000, Kranjska industrijska družba 805.000, Trboveljska družba 476.000, Hrv. esk. banka 172.000, Jugosl. banka 124.000, Leykam 122.000, Hrv. slav. dež. hipotekarna banka 71.000, Guttman 874.000, Slavonija 69.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Smrekovi hlodi od 30 cm naprej prem., 4 m dolžine, zdravi, franco nakladalna postaja 305, hrastovi frizi, 4, 5, 6, 7, 8, od 30 do 60 cm, fco meja 1320, deske, 20, 25, 30, 4 m, monte, fco meja 590, deske, III. vrsta, fco meja 530, bukov drva, 1 m dolga, sept. seč., fco nakladalna postaja 2 vag. 20 do 21 (zaklj. 20). Žito in poljski pridelki: pšenica domača, fco Ljubljana 435, pšenica bačka, par. Ljubljana 490, koruza nova, fco Ljubljana 1 vag. 230 do 235 (zaklj. 235), koruza nova, umetno sušena, def., fco dom Ljubljana 1 vag. 225 do 250 (zaključek 230), oves bački, fco Ljubljana 265, laneno seme, fco Ljubljana 630, otrobi pšenični, srednje debeli, fco gor. postaja 225. Stročnice, sadje: Fižol ribniški, očiščen b-n, franco Postojna trans. 300, fižol prepelčar, očiščen, b-n, franco Postojna trans. 500, fižol mandolon, očiščen, b-n, fco Postojna trans. 400.

Cerkveni vestnik.

c Glasnik presv. Sreca Jezusovega. Prva številka je popolnoma pošla. Ponatis je v teku. in bo v par dneh gotov, nakar takoj izvršimo novo došla naročila. Cenjene naročnike prosimo, da blagohotno vpoštevajo to nepredvideno malo zakasnitev. — Uprava: Ljubljana, Zrinjskega cesta 9.

Dijaški vestnik.

d Zbor Počitniške zveze bo jutri v nedeljo, dne 11. jan. ob 10. dop. v Borbi (Akadem. dom). Na njem poročajo delegati društev o njihovem delovanju, odbor o stanju organizacije, nakar so volitve novega odbora. — Ljubljanski akademiki vsi vabljeni, da pridete. Tajnik.

PRISPEVAJTE ZA

LJUDSKI SKLAD

PRISPEVKE SPREJEMA TAJNISTVO SLS LJUBLJANA (JUGOSLOV. TISKARNA)

Poštnega čekovnega urada štev. 11.475

Jutranja zvezda.

Napisal H. Rider Haggard. Iz angleščine prevel Peter M. Cernigoj.

(Dalje.) 63

»Nista se mogli dolgo muditi v Merof, popotnici,« je odgovorila ženska nezaupno. »Drugače bi vedeli, da stari kralj prebiva pri Osirisu pod tistole piramido, kamor ga je general egipčanskega faraona, ki vlada sedaj tukaj, pokopal po veliki bitki. O, to je čudna zgodba in jaz jo ne poznam prav dobro, ker prodajam svoje blago in se malo menim za druge reči. Toda pred zadnjo poplavo Nila je prišel ta general s tritisoč egipčanskimi vojaki in s truplom princeja iz Keša, ki ga je menda sam bil umoril, pravijo, da zato, ker sta se obadva potegovala za ljubezen egipčanske kraljice. Kakor pripovedujejo, je ta kraljica ukazala, da se mora podvreči kralju v Napati in se dati soditi za svoj zločin. To je storil in kralj je v svojem srdi ukazal, naj ga obesijo na jambor svete Amenove ladje. General je odgovoril, da se je pripravljen dati obesiti, če kralj to zmore. Nato je nastala vojska med ljudstvom Napate in Egipčani, ki so jih mnogi mestni vojaki podpirali, ker so sovražili svojega gospodarja in se upirali njeovi krvočolni vladi. Končalo se je tako, da so zmagali Egipčani in uporniki, in ko je kralj padel v boju, so namesto njega kronali egipčanskega generala. Njegovo ime? O, pozabila sem ga, toliko imen ima. Prav zal človek je in vsi ga ljubijo, čeprav je čudak. Glej, vrata so se vendarle odprla. Zbogom!« Kmetica je potegnila svoje osle za povodec, se pomešala med množico in izgnila.

Tudi Tua in Asti sta se pomešali med

množico in odjahali po široki cesti, po kateri sta prispeli do trga, obsajenega naokrog z drevesi; na eni strani trga je stala krasna palača. Tamkaj sta kameli ustavili, ker nista vedeli, kam naj se obrneta, in ko sta tako neodločeni čakali, so se vrata palače odprla in skozi je prišla četa konjenikov v vojni opremi.

»Poglej napise na njih ščitih,« je zašepetala Asti.

Tua je pogledala in brala in glej, v kraljevskem okviru je stalo njeno lastno ime in za njim novi naslovi — kraljica Zgornje in Spodnje dežele, odpiralka južnih vrat, božanska gospa Napatska po milosti Amena, očeta bogov.

»Zdi se mi, da imam tu podložnikov,« je zamrmrala, »ki jih nikjer drugod nimam.«

Nato je utihnila, zakaj ta trenotek je nekdo prijahal skozi vrata na krasnem konju in zdelo se ji je, da ji je ta postava znana, čeprav je bila še daleč.

»Kdo je to?« je zajecjala Tua.

»Sree mi pravi, da je to moj sin Rames,« je odgovorila Asti in prišla za vrvice sedla.

XVII. poglavje.

Tua najde ženina.

Gotovo, to je bil Rames, starejši, mračen in žalostnega obraza, a vendar Rames in nihče drugi. O, njune oči so se ovlažile, srce sta jima vztrepetali, ko sta ga zagledali.

»Ali naj se mu razodeneva?« je vprašala Asti.

»Ne,« je odgovorila Tua, tukaj ne in ne sedaj. Ne verjel bi nama in pred vsemi temi ljudmi si ne moreva odgrniti obraza. Tudi bi hotela še malo več zvedeti. Naj gre mimok

Rames je jahal dalje, dokler mu nista bili ženski, sedeči na belih kamelah pod drevesom, ravno nasproti; tedaj pa je očitno nekaj pritegnilo njegov pogled k njima. Brezskrbno ju je pogledal in se obrnil proč. Zopet ju je pogledal in se zopet obrnil proč, toda bolj počasi. V tretje ju je pogledal in sedaj je njegov pogled obstal na teh dveh zakritih ženskah, ki sta sedeli na kamelah pod drevesom. Nato pa je potegnil uzdo svojega konja, kakor da ravna po nekem nagonu, in je prijahal k njima.

»Kdo ste vedve, tuji gospe,« je vprašal, »da imata tako lepi kameli?«

Tua je sklonila glavo, da so ji gube ogrinjala zakrile postavo, Asti pa je odgovorila s spremenjenim glasom:

»Gospod, trgovki sva in ena izmed naju igra na harfo in poje. Dopotovali sva semkaj po Nilu do Zlatega mesta, ker so nama pravili, da so biseri v Napati redki, in midve jih imava na prodaj. Pravili so nama tudi, da mladi kralj tega mesta ljubi dobro petje, in moja tovarišica, ki igra in poje, se je naučila svoje umetnosti v Egiptu, prav v svetih Thebah. Toda kdo si ti, gospod, ki nas izprašuješ?«

»Gospa,« je odgovoril Rames, »jaz sem Egipčan, ki vladam to mesto v imenu egipčanske kraljice. Ali reči bi prav za prav moral, da ga vladam v imenu egipčanskega faraona, ker so mi moji volhni sporočili, da je Amenova zvezda vzela Abija, princeza iz Memfide, za moža, čeprav pravijo tudi, da mu je stroga žena,« je rekel in se grenko zasmejal.

»Gospod,« je odgovorila Asti, »dolgo je že, kar sva zapustili svete Thebe, že več let je tega in o takih rečeh ne veva ničesar, ker hodiiva le po kupčiji iz kraja v kraj. A če si poglavar tega mesta, pokaži nama, prosim, ker sva ti rojakinji, kje bi

mogli varno stanovati, in dovolj, da ti popoldne, kadar utegneš, pokaževa svoje biseri in da ti potem, ko jih kupiš ali odkloniš, kakor te bo volja, moja tovarišica zapoje kako staro egipčansko pesem.«

»Gospe,« je odgovoril Rames, »jaz sem vojak in bi rajši kupoval mečev nego biserov. Sem slučajno tudi človek, ki živi sam in nima v hiši nobene ženske. A ker sta že iz mojega kraja, ali sam Amen vedi zakaj — ustreči vama hočem. Sedaj jaham ven, da se urim s to stotnijo, toda po solnčnem zahodu se vrnem v svojo palačo in tedaj hočem pogledati vajino blago in poslušati vajine pesmi. Torej na svidenje. Častnik,« je pristavil kapitanu, ki je bil z njim, »spremi ti dve Egipčanki in njuni kameli ter ju popelji v gostilno, kjer bosta varni, proti večeru pa ju privedi k meni.«

Nato je Rames, še vedno upirajoč oči v ženski, kakor da ne more odtrgati pogleda od njiju, odjahal, častnik pa ju je spremljal na stanovanje.

Bila je ura solnčnega zahoda in Tua je čakala, da jo popeljejo pred Ramesa; opravljena je bila v lepo belo obleko, izvezeno s kraljevskim purpurno, ki jo je imela med prtljajo na kameli, njeni dolgi lasje so bili počesani in maziljeni, na prsih ji je visela ovratnica iz velikih biserov, z glave ji je valovila tančica in v rokah je imela svojo harfo iz zlata in slonove kosti. Tudi njena mati Asti je čakala, toda ona je bila oblečena v popolnoma črno obleko in je imela na glavi črn pajčolan. Takoj nato je prišel kapitan, ki jima je bil pokazal stanovanje, in je vprašal, ali sta pripravljena, da ju odpelje pred podkralja Napate.

»Pred podkralja?« je vprašala Asti.

»Mislila sem, da je kralj.«

Potrži žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je v četrtek dne 8. januarja ob 11. uri ponoči, po dolgotrajni in mučni bolezni preminul naš nadvse ljubljeni oče, sin, brat, stric in svak, gospod

Richard Schumi

računski svetnik

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 10. januarja ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 9. januarja 1925

EDITA, NELLY, VIKTOR, ALICE, otroci, STARŠI, BRATJE in SESTRA.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je dne 8. t. m. po dolgi bolezni, previden s svetimi zakramenti naš predragi soprog, oče, stari oče, tast in svak, gospod

Anton Skala

načelnik v pokoju

starosti 67 let mirno v Gospodu zaspal. Pogreb predragega pokojnika bo v soboto 10. t. m. ob 15. uri iz državne bolnice v Celju na mestno pokopališče. Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Celje - Topolšica, dne 8. januarja 1925.

ZALUJOČI OSTALI

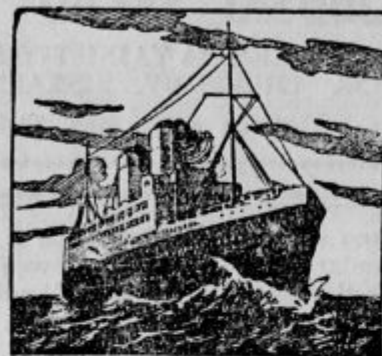
Našim rodbinam

priporočamo našo pravo domačo KOLINSKO cikorijo. Izvrsten priradek za kavo.

Išče se prva pisarniška moč

za znatno TEHNIKO TRGOVINO v Novem Sadu; ista mora biti perfektna v hrvatski in nemški korespondenci. — Ponudbe z referencami in pogoji plače naj se pošljejo pod šifro »STALNO MESTO« — na SCHMOLKA, oglasni zavod, NOVI SAD, Futoski p. 2

Royal Mail Line

Kr. angleška poštno-parobrodna linija.

General. zastopstvo

za kraljevino SHS;

Zagreb

Trg I. št. 17.

Redni potniški promet
Hamburg—Cherbourg—Southampton v
Novi Jork in Kanado
Cherbourg—Liverpool—Southampton v
Južno Ameriko
Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, San Paolo.

Odprava potnikov 1, 2, 3. razreda. — Kabine 3. raz. z 2 in 3 posteljami
Udobnost — Sigurnost — Brzina

Podzastopstva:

Beograd, Karagjergjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolo-dvorska 26. — Vel. Bečkerek, Kralja Aleksandra 4.

Brzojavni naslov za vsa gornja podzastopstva »ROYMAILPAC«.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crno goro: Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruziji.

Dopisovanje v vseh jezikih.
Naslov za brzojavke: Prometna banka.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1'50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamkol

Vajenec za kleparsko in inštalacijsko obrt, priden in pošten, 15 do 16 let star, se takoj sprejme pri R. JAKELJ — Slovenjgradec. Železničarski sinovi imajo prednost. 124

PRODAJA.

V Modošu (Prekmurje), na mažarski meji, se ugodno proda vsled IZSELTIVE

gostilna

z vsemi poslopji in polji vred. Gostilna leži na prometnem kraju. — Informacije izdaja dr. NIKOLAJ PINTER, odvetnik — Murska Sobota (Prekmurje). 146

Kot hlapec

želi takoj vstopiti vseskozi pošten, trezen in močan fant. Naslov v upravi pod št. 143.

1 ali 2 čevljar. vajenca sprejemem. Jos. SALAMON, Ljubljana, Gradišče 4. 144

Gostilna v zelo lepem in prometnem kraju, ob glav. cesti na Pi-zelsko, v Zakutu št. 39 pri Brežicah, je zaradi družinskih razmer naprodaj. Cena po dogovoru. 145

Prazno SOBO

s poseb. vzhodom in elektr. razsvetljavo, ODDAM takoj. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 143.

Učenec z 1 leto in 4 mesece prakse, z dobrim spričevalom, želi vstopiti v trgovino mešane-ga blaga ali špecerije. — Naslov v upravi »Slovenca« pod »Močan« št. 153.

Proda se HIŠA

S STARO RENOMIRANO DOBRO IDOČO TRGOVINO ležča ob železnici v nekem mestu Gorenjske ozir. skupno z moderno urejenimi gospodarskimi poslopji, sadni vrt, zemljišča, gozdovi kakor tudi živi in mrtvi inventar. — Vprašanja pod »Gorenjsko« št. 24 na upravo »Slovenca«.

Službo služe

želi sprejeti v kaki pisarni pošten, zanesljiv in vojašine prost fant. — Ponudbe na upravo lista pod »Zanesljiv«.

Vino. Najfinejše graščin-sko iz Hrvatske, kakor tudi banatsko in dalmatinsko vino pošljamo gg. gostilničarjem po vrlo zmernih cenah na malo in veliko. Išče mo podjetne ZASTOP-NKE odnosno poštike za Slovenijo. Vinarna CIGLAR & KOMP., centrala Zagreb 6, poštini predal 56. 129

SLUŽBO DOBI

v trgov. hiši na deželi (brez otrok) kot hišna in postrež-nica bolehnim ljudem. Zaha-teva se snažnost in značaj-nost. Prednost imajo izku-šene. — Ponudbe je poslati na upravo lista pod šifro »Postrežljiva« št. 155.

Sprejme se takoj pridna in poštena v gostilni izvežbana

GOSPODIČNA

s kavcijo, katera bi vodila gostilno samostojno. Natan-čni pogoji se izvedo pri last-niku. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 154.

Dober, trezen in zanesljiv

ščetarski mojster

ki je zmogel samostojno vo-diti delavnico in poučevati vajence, SE SPREJME. Na-stop s 15. jan. t. l. Hrana, stanovanje ter sploh vsa oskrba v hiši. Prednost ima-jo neozhejeni. — Ponudbe na upravo lista pod št. 130.

Pekarijo

oddam v najem. — Ogleda se: Kranj, Savsko predm. 29.

Kdo sprejme

10 letnega FANTA v oskrbo? Pogoji po dogovoru. Naslov v upravi lista pod št. 161.

PRODAM

200 hl SADJEVCA, samo močanec, sladak, po 250 Din, 5 vagonov sladkega SE-NA in okrog 3 vagona iz-branih JABOLK kg po 3 D. Franc Juhart, Sl. Bistrica.

Tone Malgai

pleskar in ličar, sobo in črkošlikar, Delavnice: Kolodvorska ul. 6, Zg. Šiška 121. Naročila se sprejemajo Kolodvorska ul. 6.

Specijelno emajliranje

dvokoles v ognju

kakor tudi razne kovinate predmete, napisne table, po-stelje, mize, stole itd. Izvr-šujem vsa pleskarska, ličar-ska, sobo- in črkošlikarska dela po zelo ugodnih cenah.

Franc Bokal

Celovška cesta št. 65. Zgornja šiška, poleg mlince.

Sprejme se prodajalka

ki govori tudi nemško. Hra-na in stanovanje v hiši. — M. BERDAJS trgovina s špecerijiskim bla-gom in semen, MARIBOR.

Po ugodni ceni se proda

hiša s trovino

z mešanim blagom, v več-jem kraju na štajerskem, pri-pravno tudi za vsakega dru-gega obrtnika. Event. se od-da tudi v najem. Dopise je poslati pod »Promet« št. 104 na upravo »Slovenca«.

Več stavb. parcel

ležečih poleg tesar. mojstra Josipa Kregarja in Mladin-skega doma na Kodeljevem, SE PRODA. — Poizve se v upravit. graščine na Kode-jevem, Moste pri Ljubljani.

Vrtnar

samski, srednje starosti, trezen, z večletno prakso, išče služ-be, ki jo nastopi takoj ali po dogovoru. — Cenjene po-nudbe z označbo plače na FRANJO ZVONAR, vrtna-rija Abel, Bjelovar — Hrv.

Šamot

OPEKO in MOKO (češko) priporoča

F. HOČEVAR

Dunajska cesta 36, Ljubljana.

Zapravljivček

rabljen, ugodno naprodaj. — Naslov pove uprava »Slo-venca« pod št. 75.

Orglje za cerkev

v dobrem stanju, prodam. — Več se poizve pri L. Škufca, Drega št. 1 — Višnja gora.

Učenca

zdravega, prid-nega in pošte-nega IŠCEM. Sploš. krojaštvo Iv. REMS, Gajeva ulica št. 2, Ljubljana.

Prodajam DKW

pomožni motor s kolesom za 2750 Din. — J. ZOBEK, Sp. Gameljni št. 17, p. Šent Vid nad Ljubljano. 150

Marija Vezjak

STROJNA PLETARNA

V MARIBORU

Vetrinjska ulica št. 17,

priporoča vsa v stroko spadajoča dela po zelo nizkih cenah.

POSTREŽBA TOČNA!

PREPRIČAJTE SE!

Zahvala.

Zahvaljujemo se tem potom vsem, ki so spremili našo dobro mamico, gospo

Marijo Florjančičevo

k zadnjemu počitku, vsem, ki so nas tolažili ob bridki izgubi. Posebej pa se zahvaljujemo splošnemu ženskemu društvu, gg. pevcem za prekrasno petje in prostovoljnemu gasilnemu društvu za mnogobrojno udeležbo. Priporo-čamo blago pokojno še nadalje v molitev in trajen spomin.

ZALUJOČI OSTALI

Vdana v voljo božjo naznanjam vsem so-rodnikom, prijateljem in znancem, da nam je danes dne 9. januarja umrl naš predobri atek in soprog, gospod

Simon Javornik

železniški uradnik

Njegov pogreb se vrši v nedeljo dne 11. januarja ob 3. uri popoldne s postaje Škofja Loka na farno pokopališče v Staro Loko.

Vse, ki ste blagega pokojnika poznali in radi imeli, prosim, da se ga spominjate v molitvi.

UREKA JAVORNIK roj. Hafner, soproga. — ELICA, IVKO, JULKA, VERICA, MARICA, SIMKO, otroci.

Zahvala

Ob priliki pretežke izgube naše dobre mamice

Julijane Božič

posestnice

se zahvaljujemo vsem za sočustvovanje in spremstvo na njeni zadnji poti. Osebito se zahvaljujemo g. dr. Jenšterlu za njegovo dol-goletno, nadvse požrtvovalno zdravljenje. Na-dalje se zahvaljujemo častiti duhovščini za vsa tolažila za časa bolezni, predvsem pa pri-srčna zahvala čast. g. župniku za ganljive po-slovilne besede ob odprtem grobu blagopo-kojke. Iskrena hvala vsem, ki so nas tolažili ob prebriski izgubi ustmenim ali pismenim potom ter položili cvetje na krsto večno sni-vajoče. — Še enkrat najlepša hvala vsem!

V Trbovljah, dne 9. januarja 1925.

ZALUJOČI OTROCI

Kdor da več

za priporočilo svoje trdnice ali podjetja v kakem časopisu, kakor bi bilo to v skladu z uspehom, ki ga je dosegla reklama, naj bo uverjen, da je temu ponajveč vzrok napačno izbran način re-klame. Zato je neobhodno potrebno, da se vsak trgovec ali obrtnik, pa tudi vsakdo, ki kaj ku-puje ali prodaja, obrne poprej na upravo našega dnevnika in zahteva podrobnih pojasnil in pro-račun. Stranka si pri tem prihrani trud in stroške in se obvaruje čestje večje škode.

OSKRBNIK

absolvent vinorejske šole za nadzorovanje vino-gradov SE TAKOJ SPREJME. — Zraven lepega stanovanja se plača izredno le sposobnost in vnema za VINOGRADARSTVO.

Ponudbe je poslati na naslov:

FINC ZEMLJIC

posestnik vinogradov v LJUTOMERU, Slovenija.

Ugodno kup.š.

nogavice navadne Din 19—
nogavice svilene flor Din 39—
volnene jopice Din 68 — in 98—
zimske rokavice Din 25—
Crep de chine Din 95—, 130—
damska srajca Din 39— ter dru-go blago po konkurenčnih cenah pri A. Sinkovec nasl. K. Soss, Ljubljana, Mestni trg št. 19.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 10

(v lastni palači vis a vis hotela „Union“). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno čekovnega urada za Slovenijo šte. 11.945, v Zagrebu šte. 39.080.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIDENIK.

Ekspozitura: BLED.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.